

309321 ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 12 వ తేది మంగళవారము } No 260
సంపుటము. 4. } పింగళవామ సంవత్సర మాఘమాస శుద్ధ ప్రథమ గ. } సంచిక 260

అమృతసంజీవి లేహ్యము,
అమృతాంత మూర్తము.

ఈ లేహ్యము, మాంసము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ సమాలిఖితయోగ్యతయగుచున్నది. ఈ లేహ్యము, మాంసములచే నర్వ విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున నుభయసంబంధమైన సెగ రోగములచే యెండరు బాధ కొందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది చేవతోవర్తనసాదము. దీనిని సేవించిన రక్తముశుభ్రమై, పుష్టి నిచ్చి నరములకు పటుత్వమును కలుగజేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, ఆంద్రులు వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల సెట్టు 2-కి 8-0
24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-కి 1-12-0
1 సెట్టుకు పోస్తేజి 0-4-0. 2 సెట్టు కొనువారలకు పోస్తేజి ఇవాలి. వివరము:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశ్వర్తి, పి.డి, సాచుకారు పేట, చదరామ.

మదరాసు అండు సదరక్
మరాటా రైల్వే కంపెనీ.

(ఇంగ్లాండు కంపెనీలో ఇంకార్యోరేటు చేయబడినది.)

నో టీ సు

1918-వ సం॥ మార్చినెల 12 వ తేది తిరువల్లూరు
మాళి అమావాసోత్సవము

ప్రస్తుతము రాక్షసిబాగు చాలకుండుటం జేసి
మార్చి 1918-వ సం॥ తిరువల్లూరులో రాబోవు
మాళి అమావాసోత్సవమునకు యాత్రికులు
పోవుటకు ప్రత్యేకముగా ప్యాసెంజరు బండ్లుగాని,
స్పెషలు బండ్లుగాని వేయబడవు గావున పోనిచ్చు
గించువారు ముందుగానే జాగ్రత్తపడవలెను.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పుల కొర
దోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
శుభాశనగలిగి యుండును.
ప్రతియుంట నుండగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమును
దయాగుణములచే మంచును.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, (ఫోరొడ్డు, బొంబాయి,
6, కంబార్లీ లో, మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బహుళ వృత్తాంతము
(పద్య కావ్యము)

బ్యాసమహర్షి చరితములగు పదమూడు పురాణములలో విదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కలశేషము లేల
3000? ఆచారవ్యవహారము తెల్లెట్లుచేసె? ఈ మొదలగు
విషయము తెన్ని యో యిందొ స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది.
గొప్పవారి గంధము పై మంచి యభిరూపములయ్యియున్నార
తెలిమిగుల నులభము. 900 పుటలు ఆర్యులచే ప్రతిమౌర
మున్నది. వెల 5-0-0. కన్నులు పోటి.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తెలి:— ముఖము, మృదుమధురము, భావగర్భితము
3000 పద్యములగులపు. మంచికాగితములచే అచ్చు. కాలి
తెండు ధర 1-8-0. పోక్తభిరూపం చేయ.
(26) జనమంచి తేజాద్రశ్య
తెలుగు కందితుడు, ముద్దినపేట, మద్రాసు.

ఆదిపద్మికాన లేక జిన్న
తులం 1 కి రూ. 3-8-0

సేవారజేపు కస్తూరి, మంచి తులము 1-కి ...	80-0-0
చంకువ పుత్తూ తులము 1-కి ...	2-0-0
గోరొజము, మంచి ,, ...	1-0-0
కనభస్మము తులము 1-కి ...	0-10-0
జన్మకర్మరం ,, ...	2-0-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమృతము, నువాసన గా నుండును 50-కి	0-8-0

అమృతాంజనముడిసో, బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యామయైన
కెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎ. డి. సి. ఎం.
(945-387) జమ.

For Sale.

One Garford it on buss to seat 18 passen-
gers, with char-a-banc closed body with doors
on sides, top, side-curtains &c., complete
Rs. 9500. The car is practically new having
been very little used. (1054)
Apply ALLY BROTHERS, Mount Road, Madras

AMRUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM.
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
SOLD EVERYWHERE.
Our Catalogue sent free on application.
AMRUTANJAN DEPOT,
Bombay & Madras

యధవటములు గల పుస్తకము ఇవాలి.
ప్రసిద్ధిజేందిన రాజవైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచా
ర్యలవారి సకలవిధ జ్వరములను సంహరించగల జ్వరమురాశి
అను మౌత్రల సీసా 1 రెప్పించుకొనునానికి వై ధ్యకము
ఇవాలి. 12 మౌత్రలు గల సీసా వెల 0-14-0. (416)
ధర్మవైద్యశాల, 2/104 నారాయణ మొదలిపిడి, మద్రాసు.

Just the Balm you Need
HIGHLY RECOMMENDED.

KUROMYA BALM—is the GREAT HEALER. It commen-
ces to heal immediately it is applied to the affected
part.

A SCHOOL MASTER—said after using Kuromya Balm
"IT IS FINE" not many words but they speak volumes.

A MAGISTRATE—who had used "Kuromya" said "the
cold on my chest was GREATLY BELIEVED and my
HEADACHE QUICKLY passed away".

A GENTLEMAN—wrote saying "I found Kuromya Balm
A WORLD OF GOOD in an external attack of PILES."

EVERY HOME—should possess a tin of Kuromya READY
FOR ALL EMERGENCIES. It is INVALUABLE.

Order a tin to-day and you will not be disappointed.

BE SURE—and ask for Kuromya Balm.

ACCEPT NO OTHER SUBSTITUTE.

(1044)

Price—ONE RUPEE—POSTAGE EXTRA.
Messrs. SPENCER & Co. LD., MOUNT ROAD, MADRAS

Price Only One Rupee Per Tin.
From:—Messrs. Spencer & Co., Mount Road, Madras.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు
మావద్దవొరకును. కొనునారు సూర్యమాయును
గమనింపుడు. కరస్పాడెప్పు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మం పిడి, బొంబాయి.

చెన్న పురాంధ్రనభ

(అలితకళాశాఖ)

ప్రహ్వదనాటక ప్రదర్శన సందర్భమున
అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన శ్రీ పీఠికాపు
రాధీశునకు స్వాగతవద్యములు.

జే స్వాగతము నీకు సకలసదుజ్జసాంద్ర !
ప్రతిరాత్రువంకవాద్యరంధ్ర !
సుకవిగేయ ! వేంకటమూరమహిపతి
సూర్యరాయ ! సద్యశోనికాయ !

ఉ. బ్రాంతి హాళికా, యాంధ్రనభ
భాగ్యమే భాగ్యము; పీఠికాపురీ
నేత యనుగ్రహం బాలయ నే
దయదేవి తదగ్రస్థితమన
ప్రీతి నలంకరించె; ఇంక
మెంవెలార సభామంత్రి య
త్యాగతీర్తి గాంచగల

దాంధ్రజగద్గీతకావ్యదక్షతవే.
పి. చిననాడె తలిదండ్రులను గోలుపోయిన
యనదల కొక కరణాలయంబు
విద్యాభివృద్ధికి జెజువు లేక కృపించు
బాలరక్షక కళాకాలయైకటి
ఆంధ్రవాద్యమువృద్ధికి సదా యత్నించు
పని కొక సాహిత్యపరిషదంబు
కాశ్రువిజ్ఞానైక సంక్షేపాద్యమై
ప్రతివత్సరమును విద్యోపరీక్ష—
ఎన్ని యని వేర్కొనవచ్చు? ఈ మహాత్ము
సాయ మెఱుంగక వెలిగిన సంస్థ కాని
యద్యమము గాని కలదె యాంధ్రోద్యమంబు ?
అవకాశావతారుడీ యనభుమూర్తి !

పి. పుషపానాహారభరతకాశ్రుప్రసీ
జప్రదర్శితమహానాటకముల
ఆంధ్రవాద్యమురాశ్చర్యసంద్యోవిష
యైకచర్యప్రసంగాదికముల
జ్యేష్ఠవాద్యమునుద్దిష్టనా నాటకము
మానవరీతివిధానకలన
విశ్వవిద్యాలయరాశ్చర్యలభకా
య్యజ్ఞోగ్రంథాలయోద్యమమున
అది వ్యాపారముకేళినివారములను
ప్రాయమునకు మించిన కార్యభరము పూని
సంఘసేవ యొనర్చు నీ సభ ప్రత్యక్ష
రాజగౌరవమునకు పాత్రంబు కాదే ?

పి. రాజులారా ! వజ్రగ్రాహులారా ! జమిం
దారులారా ! మహాదారులారా !
ఉద్యోగభువనార ! విద్యోగభవనార !
పాదలారా ! సభాస్థానలారా !
ఆంధ్రభోజా దేవంక అభినవకృష్ణరా
య లంకా విభాగితి నందినట్టి
ఈ రాజవంశుని యిద్ధాభిమానంబు
కొరవట్టులు సమకూడె గాన
ఈ సభావర్తితంబునం ది దినంతె
మది నమి యెంది ప్రకరణపుష్టి మీఱ
ఈ ప్రతిష్ఠాపాత్రుని వర్ధిల్లఁజేయ
క్రతువు గైకొందు, తోడ దైవము గలండు !

చెన్న పురి } కాళ్ల కూరి గోపాలరావు
9-2-1918 } విద్యాభివృద్ధి

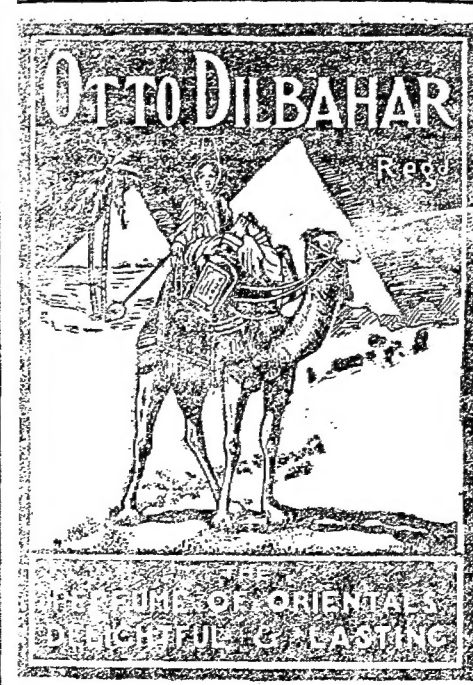
పాలవాడు తన లై సెన్సును కనపరచలేక పోవుట—
వొలంబోళా! గతి శుక్రవారము ఒక పాలవాడు పాలను పిండు
చుండగ పోతీను నట ఇన్ స్పెక్టరుగారు వాని లై సెన్సును
అడిగిరి. వా ని ని కనుపరచుచుట్లు వాడు నటింపచు చాలా
జాగుచేసి నందున ఇన్ స్పెక్టరుగారు అనుమానపడి వానిని
పట్టుకొనవలసినదని ఒక కనిస్టేబులకాజ్ఞాపించి వెళ్లిపోయిరి. కాని
పాలవాడు మిక్కిలి మాయలమో యగుటచే ఆవును పరు
గైల్చిని దానిని పట్టుకొను మిమతో దానివెనుకనే లాసును
పరుగై పోయెను. దిగ్గజ నందిన వారిలో మొకడు
పాలవాని ఇల్లును కనపరచుటచే పోతీనువారు వానిని పట్టుకొని
కేసుచేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి 25 రూ॥ లు జూర్మానా
విధించిరి.

యావద్భారత హిందూ సభ.

గంగానదీ తీరమున కాశిబజారు మహారాజాగారి
అధ్యక్షతక్రింద నీమహాసభ ప్రయాగలో జరిగినది. అధ్య
క్షులు గంభీరోపన్యాసము మొసగిరి. మనము కాల వేగమందు
గూడ సాధ్యమగునంత త్వరగా ముందుకు జరుగుచున్నాము.
అభివృద్ధితరంగములు పూర్వాచార తీరమునకు కొట్టుకొనుట
నిష్పయోజనము కాలేదు. కాననే నేడు మన ముచ్చరింప
వలసిన విషయములలో శ్రీలకు విద్యనేర్పట, విలంతువుల
స్థితిని బాగుచేయుట, అతి రా ల్య వి వా హ ము ల ను
నిరసిం చు ట, ఈ ద్ర పం చ ను వ ర్ణ ము ల
వారి నున్నతస్థితికి గొనివచ్చుట మున్నగు విషయములు
గూడ గలవు. మన శ్రీల ఆజ్ఞానమునుబట్టియు నిన్ను బాతుల
దుష్ప్రీతినిబట్టియు నాగరిక ప్రపంచము వారు మనదేశమును
చాల చులకనగా చూచుచున్నారు. రాజకీయాభివృద్ధి
కిది చాలనభ్యంతరమును కలిగించినది. కొన్నికర్తావ్యముల
వశమగునూడ సభివృద్ధి కవకాళ మగపడదు. మన మభివృద్ధిని
గోరుటలో జహాను దేశమును లక్ష్యమునం దుంచుకొని వారి
మార్గము ననుసరింపవలెను. అందులకు శ్రీల నిన్ను బాతులస్థితి
బాగుపడుట అత్యవసరము.

వర్ణవ్యవస్థను నిరసింతుట నా పని కాదు. ఏదో యొక
విధమగు వర్ణవివక్షత పృథి దేశమునను పృథియుగమునను
నుండియే తీరవలెను. ఇంతవరకు నట్లుండనిదేశమే లేదు. ఇక
ముందుగూడ నుండబోదు. ప్రాచీన కాల ము నం దు
వర్ణవ్యవస్థ సాంఘికాభివృద్ధి కర ము గ నుం డ గా
నిపు డది శిథిలమై విరోధముల కు ను ఈ వ్యవస్థ ల కు ను
కారణ ము గు చు న్ను ని. ప్రస్తుతి ము న్ని వర్ణాశ్రమ
విధానము ప్రాచీనవిధానమునకు కేవలము పృథికమును.
హిందూమతమును నిర్వచించుటకు దాని పృస్తుత స్థితిని మన
మాధారముగ నుంచుకొన గూడదు. దాని సభివృద్ధి కొందింప
వీలులేదని గూడ మనము తలంపగూడదు. మన మతమునందలి
ముఖ్యతత్వములను ఉపనిషదనుగుణముగ మన మాచరణ
పూర్వకముగ లోకమునకు వెల్లడింపవలెనని మన మున్నత
స్థానమును మరల బడయుటయు; కాన ప్రాచీన ధర్మ
ములను మీ రాచరించుచు నుపదేశింప గడంబుడు. ఆచ
రించని దానిని బోధింపగూడదు. బోధించు దా ని న ను
దినము నాచరింపవలెను. అట్లు భైర్యముతో ప్రాచీన ధర్మా
నుగుణ్యముగ మనము ప్రవర్తింప నారంభించిన చునదేశాభివృద్ధి
కలుగుట ప్రారంభమగును అని మహారాజాగారు నడిపిరి.
జగన్నాథము, ద్వారక, కోలాపూరి మతముల పీఠాధిపతులగు
శంకరాచార్యుల స్వామ్యులవార లధ్యక్షత వహించెదరు. చాల
మంది సభకు వచ్చి.

బర్మా పదాతిదళము:—వార్తాప్రసమువా రిట్లు ప్రక
టించుచున్నారు:—యూరోపీయములుగాక తక్కినప్రజలలో
నుండి వ్యక్తులను చేర్చి బర్మాపదాతిదళ మను పేర (ఇండి
యా రక్షణ సేన) మొక పటాలమును తయారుచేయవలసినదని
ఇండియా దొరతనమునా రాజుచేసిరి. ఇండియా సర్వసే
నానిచే పెన్నుకొనబడు పదాతిదళముతోడ నీ వైదళమును
చేర్చి, వైనికుల శిక్షితుల నొనర్చుట, పాలించుట మున్నగు
కార్యములు జరుగును.

హాల్ ఏజంటు ఇంగ్లం ఇండియా డ్రగ్ లండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మూమునీడు బొంబాయి.

మదరాసు అందునదరక్షమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
నో టీ సు. (1062)

తెండ్రు కావలయును.

(1) రైల్వేకంపెని తాలూకు గడయారములకు
రిచేయరు, కీ యిచ్చుట, బాగుచేయుట, మున్నగు
నానికి తెండ్రు కావలయును. మిగతవిషయములు
మదరాసులోనున్న జనరల్ బ్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరు
గారి వద్దనుండి తెలియవగును.

(2) 250 చూర్యముల ధరావతుతో తెండ్ర
ర్లు బ్ర్యాఫిక్ మ్యానేజరువారి కార్యాలయములో
నున్న సరభాస్తులమీద ప్రాసి 1918 వ సం॥రం
మార్చి 1 వ తేది శుక్రవారము మధ్యాహ్నము
12 గంటలకు బాటకుండగ రాయపురము, ఏజం
టు గారికి సంఘవలయును. తెండ్రు అంగీకరించ
బడనిచో ధరావతు పాపముచేయుటను.

(3) తెండ్రును అంగీకరించుటలో ఏజంటు
గారి యిష్టము.

NOTICE.

Sealed tenders for printing, binding &c of
the Guntur District Board for the year 1918-
1919 will be received by the President, Dis-
trict Board up to the 20th February 1918.
Successful tenderer will have to execute an
agreement.

For forms and other particulars apply to
the President, District Board, Guntur who
does not bind himself to accept the lowest or
any tender.

నోటిసు

1918-1919 వ సంవత్సరములో గుంటూరు
జిల్లా బోర్డువారి అచ్చుసమలు వగైరా చేయుటకు
తెండ్రును పెట్టదలచినవారు 1918 వ సంవత్సరం
ఫిబ్రవరి నెల 20-వ తేది లోపుగా తెండ్రును నీలు
చేసి జిల్లాబోర్డు వెసిడెంటుగారికి సంపవలయును.
ఎవరి తెండ్రు అంగీకరింపబడునో వారు
ఖరారునామా ప్రాసి యివ్వవలసియుండును.

ధారములకొరకు యింకా యితర విషయముల
గురించిన్ని డిప్యూటీబోర్డు వెసిడెంటుగారి పేర
ప్రాసి కనుగొనవలయును. (1060)

District Board Office, } E. A. DAVIS,
Guntur. Dated 6-2-1918 } President,
District Board.

మిక్కిలి మనోహరముని మువానాన 126

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో రిట్ బహారే. (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు అతి కమానున, పొడవైన నోటి మును ముసానగలది.
అల్పముగాని, గాఢముగాని, దేర్బుడకడనే నిధము
చేయబడిన శేవల పున్నసారము.

నీ తువాయిత్తో కొన్ని బిందువులు చిలకరించుచో, మనోగ్యమగు
మువానని నిర్మలవలయును.

ఈ క్రింది మును-మునుల నీమోటార్ నుంచును.

రిక్తువైజా (అర. డాం)	నీమో 1-5 డ	0-8-0
చుభ్యరకము వైజా 1-1 డాం	"	0-12-0
వోక్లవైజా 2 " "	"	1-4-0
వెడ్లవైజా 4 " " తక్కి డాన్సు	"	2-0-0

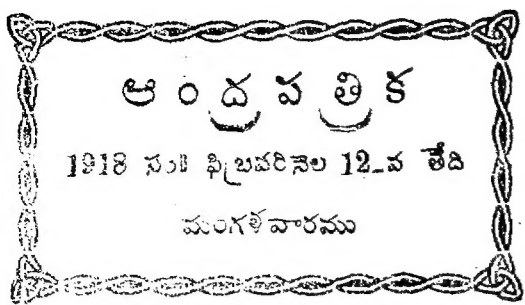
న. పి. భర్త్యులు రు 0-2-0 ప్రత్యేకము.

వల్లెల, చిట్టములకులి ప్రసిద్ధముగు ప్రతిపాపులోడు బొంబాయి. దీనికి
అనేకమగు కరుగునెట్లు లభిం. కాపు, కామ కొనకపుడు నీసావైస
ను, కాళ్లవైసను ఆహ్వానించుచో బాగు చేతును చుట్టించును. ఈఆటో
బిల్లువారుయెక్క సులభములను చరిత్రనవేయ గోరూర రి దిగువవారికి
ప్రాసినచో అలాకిమ్మకుల కుమారులకాట్టు ఉచితముగ రంపుదురు.

హాల్ ఏజంటు ఇంగ్లం ఇండియా డ్రగ్ లండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మూమునీడు బొంబాయి.

:0:

రహస్య శిక్షకసంఘము:—కలకత్తానండి కలివాల్స
రాగానే దేశాని పూరు పోలినువారు మార్చి 21 వ తేదీన
ఒక యింటిని చుట్టచేసి లోన ప్రవేశించిరి. ఇంట నెవరును
కనబడలేదు. తిరిగివచ్చుచు దారిలో గురుదాసను యవతుల
చూచి ఆతడు సంకృష్టికరముగ సమాధానము చెప్పలేక పోయి
సంయమ ఆతనిని పట్టుకొనిరి. అతని గదిని పరీక్షింపగా
వాలుగు తూటాలు దొరికినవి. పోలినువారు చాల యి
ష్టము సోదాచూచి మర్రి నలుగురు యువకులను
పట్టుకొనిరి. వారు 5 గురును రాజద్రోహపుట్రు
సంఘమునకు చేరినవారనియు దోషితులకలనను చాత్యలవలన
భవము సమకూర్చుచున్నారనియు వారిమ్రొ కేసుచేయుటెను.
వారిలో కొందరు రహస్యముగ యిండ్లనెక్కి పుచ్చుకొనిరి
యు అటుపిమ్మట నారహస్యస్థలములకు పారిపోయిరియు
తెలుపబడెను. ఈముద్దాయలు పెద్దకుట్ర సంఘమునకు చేరిన
వారని మేజిస్ట్రేటుగారు నిశ్చయించివారిని 5 వీండ్లకు
సర్క్యూలిర్లు నడుపబడు తి రాజీవహోదానులకు కోరిక తీరి అట్లే
తీర్మానము జరిగినట్టి నాటి శిక్షకసంఘ స్థితిగతులు తాము తెలుపబడు
టసర్క్యూలిరులకు చేయబడునది. ఇందుకును నాడుకొనినట్టి
జరిగినచేసి, కలకత్తా ప్రొజెక్టునాడు ముద్రాణమునకు నాడు
నదిగారు వచ్చుట నా నాటిగిరిగిరి

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము మా. శర్మగారి ప్రసంగము.

సామాన్య శాసనసభయందు నరిసింహా శర్మగారు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ తీర్మానమును పాదించునపుడు చేసిన ప్రసంగము పూర్తిగా జేరొకచోటను ప్రచురింపబడినది. ఆ ప్రసంగమును నిష్పక్షభావముతో జదివినవారి లకు భరతఖండమును భాషలనుబట్టి రాష్ట్రములుగా విభజించుటకు గల కారణములు తెలియ గలవు. శాసనసభయందు తీర్మానమునకు గలిగిన యవజయమువలన శర్మగారు అవహాస్యమునకు నిందలకు పాత్రులైనను శర్మగారు తీర్మానమును పాదించుటయందు జూపిన రాజనీతి సాహసము మారాఠాదన ప్రశంసనీయుము. శర్మగారి వాదము బాగున్నను రాజ్యాంగపరిజ్ఞానము సముచితమైనను తీర్మానోపపాదనమునకు దేశకాలములు పరిచక్షురైతియందు లేవని ప్రతిపక్షులు వాదించిరి. దేశకాలవివక్షము.

దురభిమానమును విడిచి దూర్వప్రేతో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ సమస్యను విమర్శించిన వారిలకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును ముంటాపక్షముగ బాటుకు తరుణ మాసన్నమైనదని విడితముగు చున్నది. రాజనీతిజ్ఞులు కార్య సిద్ధికి సామాన్యముగ రెండు మార్గముల నవలంబించుదురు. ఒకటి కాలనిరీక్షణము. రెండవది కాల వ శీకరణము. హిందూ దేశ రాజకీయ రంగమునందు ముప్పదేండ్ల నుండియును కాలనిరీక్షణనీతి యవలంబించబడినది. నాయకులు సమయోచితముగ రాజ్యాంగసంస్కరణముల నభ్యర్థించుట కలవాటుపడిరి. వారు నమ్మిన సిద్ధాంతముల వైనను ధైర్యముతో ప్రకటించుటకు సాహసించుకుండిరి. పాలకులు ప్రసాదించిన స్వల్పసంస్కారములతో సంతృప్తిని జెందుచుండిరి. ఆత్మ విశ్వాసము లేకుండుటయే కాలనిరీక్షణ తంత్రమునకు ముఖ్య కారణము. ఈ మార్గము నవలంబించుటవలన ప్రయోజనము గలుగదని నాయకు లిప్పుడు గ్రహించి కాలవశీకరణ తంత్రము నవలంబించుట కుపక్రమించిరి. గతించిన రెండు సంవత్సరము లందును జరిగిన స్వరాజ్యాదోళన మీ ధర్మమునే ప్రకటించుచున్నది. స్వరాజ్యాదోళనమునకై సకలజనుల సమ్మతిని బడయుటకై నాయకులు నిరీక్షించి యుండలేదు. తాము నమ్మిన సిద్ధాంతములను వ్యాపింపజేయుటకు బూనుకొనిరి. శర్మగారు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానమును పాదించుటయందు దీ మార్గము నవలంబించిరి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విషయముపట్ల శర్మగారికి గల యనుభవము విశ్వాసము శ్రద్ధివాసశాస్త్రజ్ఞులు జెనెడి చిట్టి విమరులు మొదలగు వారిలకు లేదు. ఇతరసభ్యులకు వారి సంస్కారమున కతితమైన ధర్మమును గ్రహించుట సాధ్యముగాదు. శర్మగారు ప్రథమాంధ్రమహాసభ కధ్యక్షులుగ నుండుట వారి విశాలభావమునకు నిదర్శనము. అయి దాంధ్రమహాసభలను సందర్శించిన శర్మగారికి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణము వలన

జనసామాన్యమునకు గలిగెడి లాభములు మనోగతము లెవవి. ప్రజల జీవమునకు ప్రజల ప్రజాధము సాధనమని గ్రాహ్యమైనది. ప్రజల తరణోపాయము ప్రజలవలననే గలుగవలయు నని ధృవపడినది. ప్రజల తరణోపాయమునకు మాతృభాషయే ముఖ్యసాధనమని విడితమైనది. ఈ భావములు మాంటేగు గారికి ఓర్పులు, ఆంధ్రులు, కర్ణాటకులు, మహారాష్ట్రులు సమర్పించిన విజ్ఞాపనపత్రములందు వెల్లడి చేయబడినవి. రాజకీయ నిధి హిందూ దేశమంతటి వారి సహచరులు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును విజ్ఞాపనపత్రముల నుండియును సంభాషణముల నుండియును గ్రహించినను నా సిద్ధాంతములందు శర్మగారికి గల విశ్వాసము వారికి గలుగనేరదు. హిందూ దేశమంతటి రాజ్యాంగసంస్కరణముల విషయమై ప్రజానాయకుల యభిప్రాయములను రాష్ట్రపాలకుల యభిప్రాయములను గనుగొనెను. రాజకీయ నిధియును మంత్రయును సంస్కరణవిధానమును నిర్ణయించుట కుపక్రమించిరి. అచిరకాలమున మోంటేగుగారు ఇంగ్లాండునకు బోయి ఇతర మంత్రులతో సంప్రతించి సంస్కరణశాసనమును నిర్ణయ సమకట్టుదురు. రాజకీయనిధి, హిందూ దేశమంతటి, చార్లెసు రోబర్టుసు, డనమోరు ప్రభువు, బాసు, సర్ విలియము డ్యూకు గారల కేకకాలమునం దేశముఖమునుండి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమునందు నిండు విశ్వాసము గల శర్మగారికి వారి మతమును సామాన్య శాసనసభయందు తెలుపుట కవకాశము దొరకెనది. శర్మగారు లభావకాశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును సమర్థతతో ప్రతిపాదించుటకు వినియోగించి ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. శర్మగారి తీర్మానము ఓడిపోవుటవలన నాశాభంగము గలిగినను వారవలంబించిన మార్గము సమయోచితమని కాలక్రమమున విడితము గాగలదు.

తీర్మానమున కవసరము

రాజకీయనిధియును మోంటేగు మంత్రయును రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు బాధ్యతగల స్వపరిపాలన విధానమును నిర్ణయించుట ప్రయోజనమని తెలిపియుండిరి. స్వపరిపాలన మనన ప్రజాపరిపాలనము గాని స్వల్పసంఖ్యాకుల పాలనము గాదు. పాలనపద్ధతులను ప్రజలు గ్రహించుట వలన ప్రజాపాలనము సాధ్యమగుచున్నది. జనసామాన్యమునకు రాజ్యాంగపరిజ్ఞానము మాతృభాషాముఖమున గలుగగలదు గాని యన్యభాషాముఖమున గలుగనేరదు. మోంటేగుగారి విచారణకు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన నిర్మాణ ఫలము గలుగు నను ప్రతితి గలదు. రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధియందే సాధ్యముగాని సంకరరాష్ట్రములందు సాధ్యము గాదు. ప్రజలకు రాజకీయవ్యవహారములందు పరిజ్ఞానము లేనపుడు స్వపరిపాలనము నిర్వర్తకమై నామమాత్రావశిష్టముగ నుండును. నిరంకుశపాలన వివాశమును స్వపరిపాలనాంకురస్థాపనమును సంస్కరణములకు ఫలమని శర్మగారు తెలిపిన భావము గమనార్హము.

నూతన రాష్ట్ర నిర్మాణము

నూతన రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు ప్రజాభిమతమును, ప్రజాబాహుళ్యమును, సామాన్య భాషను ప్రమాణముగ గైకొనవలయు నని శర్మగారు ప్రతిపాదించిరి. ఒక భాషను మాటలాడెడి ప్రజలయందధికసంఖ్యాకులు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును గోరి యది సాధ్యముగ నున్నపుడు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ మవసర మగుచున్నది.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు “విద్యావ్యాపనమునకును పరిపాలనా సౌకర్యమునకును సంపద్వృద్ధికిని” సాధనము లగుచున్నవి. శాసననిర్మాణ సభలయందు అంగ భాషాకోవిదులకు మాత్రమే ప్రవేశ ముండునంతవరకు ప్రజాపరిపాలనము గగనకునుచుముగ నుండును. భిన్న భాషలను మాటలాడెడి వాడొక రాష్ట్రమునందు జేరియుండుట వలనను ప్రజాప్రాతినిధ్యము దుస్తరముగ నుండును. పరిపాలనా సౌకర్యమునకును న్యాయ విమర్శనమునకును మాతృభాషయే ముఖ్యసాధనమని లోకచరిత్రవలన విడితమగుచున్నది. అంగ భాష ఎన్ని శతాబ్దములకైనను జనుల వాడుక భాష యగుట కల్ల. ఒక వేళ కాలాంతరమున ఈ స్వప్నము నిజమైనను ప్రజలు చిరకాలసంవర్ధితం బైన మాతృభాషను స్వీయవిజ్ఞానమును పరిత్యజించుట యవివేకము, దుస్తరము. వర్తమానకాలమునందు లోకము నావరించిన స్వజాతీయాభిమానము స్వభాషాభిమానము దీనికి నిదర్శనముగ నున్నది. రాష్ట్ర నిర్మాణమునందు రాష్ట్రము లన్నియును పరిమితమందును జనసంఖ్యయందును సంపదలందును సమానస్థితియందుండవలయున నియమమనవసరము. విస్తీర్ణము విశేషముగ నుండినను స్వల్పమైనను పరిపాలనాసౌకర్యమునకు భంగము గలుగును. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లందు వలె పెద్ద రాష్ట్రములను చిన్ని రాష్ట్రములు భరతఖండమునందును చేర్చడవచ్చును. కాని రాష్ట్రములు భాషాపాత బద్ధములైన ప్రజలయందు బాధ్యత సన్నిహితసంబంధము వర్ధిలగలవు. భరతఖండారత్నభీతములైన భిన్న రాష్ట్రములకు సంయోగ సంబంధములు దృఢతమములగుటకు సంయుక్త సాంఘాతిక సామాన్యస్థాపనము సాధనముగ నున్నది.

సాంఘాతిక సామాన్యము

సంయుక్త సాంఘాతిక సామాన్యము నందు రాష్ట్రములకు సమానకారవము ప్రతిపత్తి గలుగుచున్నది. భిన్న రాష్ట్రములలోని ప్రజలు అపహజపరిస్థితులకు బద్ధులు గాకను వారి సాంప్రదాయాచారముల కనురూపముగ వర్ధిలుట కవకాశము లేర్పడును. భిన్నములైన రాష్ట్రములు, మతములు, భాషలు, జాతులు, సాంప్రదాయాచారములు గల భరతఖండమునం దేశత్వము భిన్నత్వ వికాసమునందు సందర్శనీయుము గాని భిన్నత్వ వినాశనమునందు సందర్శనీయుము గాదు. వర్తమాన మహాసంగ్రామమును నీ పవిత్ర సందేశమున లోకమున కుపదేశించు చున్నది. భిన్న జాతుల సంగ్రహము పవిత్రధర్మమని అంగ రాజనీతిజ్ఞులు ప్రతిపాదించిరి. భరతఖండము నందును భిన్నజాతుల సంగ్రహము నందును వికాసమునందును భారతజాతీయవికాసము సందర్శనీయుము. శర్మగారు సామాన్య శాసనసభయందు పాదించిన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానము కారణాంతరమువలన నిరాకరింపబడినను నిరాకరణము వలన సయితము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమునకు జవసత్వములు గలిగిన వని నమ్మకము గలుగుచున్నది.

పౌరసత్వసంరక్షణోపసంఘము.

మానవులకు న్యాయశాస్త్రము నతిక్రమించకను స్వీయమతమును రక్షించుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము అన్ని నాగరక దేశములందును గలదు. బ్రిటీషుద్వీపములందు చిరకాలసంవర్ధితం బైన ఈ హక్కులను ప్రజలవిచ్చివేలు గాకను భవించు చున్నారు. వర్తమాన మహాసంగ్రా

మావసరమువలనను కొంత ప్రతిబంధక మేర్పడినను సామాన్య పౌరసత్వములకు భంగము గలుగలేదు. హిందూదేశమునందు దేశసంతృప్తికానమువలనను వార్తాపత్రికా శాసనము వలనను మానవుల సామాన్యములైన హక్కులకు భంగము గలిగినది. దేశసంతృప్తికాననూత్రముల ననుసరించి ప్రజలకు నిర్బంధ ప్రవాసశిక్షను విధించుట సులభమైనది. గూఢచారుల మాటలను బట్టి సక్రమవిచారణ లేకనే ప్రజలు దండనలను బడయుచున్నారు. నేరమును రుజువు చేయకను శిక్షించుట న్యాయవిరుద్ధము. అయినను వందలకొలది యువజనులు నేరారోపణము చేయబడకనే వంగదేశము నందును నితరరాష్ట్రములందును నిర్బంధ ప్రవాసశిక్ష ననుభవించుచున్నారు. ప్రవాసశిక్షల దుర్భరస్థితి విచారమును గలిగించుచున్నది. ఈ దుస్థితిని తొలగించుటకు నాయకులు పాలకులను బహుభంగుల వేచుకొనిరి. కాని ప్రయోజన మేర్పడలేదు. దేశసంతృప్తికానము యుద్ధోపయోగమునకై నిర్మించబడినది. యుద్ధానంతర మారు మానవులనరకు మాత్రమే ఈ శాసనము అమలులో నుడును. వంగరాష్ట్రమునందలి ప్రవాసశిక్షల స్థితిగతులను దేశసంతృప్తికాన శాసనోపయోగమును విమర్శించుటకై హిందూదేశపాలకులొక యువసంఘమును నియమించిరి. ఆ యువసంఘ విమర్శనమునకు ఫలముగ శిక్షాస్మృతి యందు రాజద్రోహుల శిక్షణమునకై నూతన శాసనము నిర్మించ బడవచ్చును. ఈ మహావ్యవస్థనుండి దేశమును గాపాడినగాని భరతపండునందు రాజకీయ జీవనము దుర్భర మగుచున్నది. వార్తాపత్రికా శాసనము దేశసంతృప్తికాన శాసనము వాగ్భంధనమును చేసినది. నూతనముగ నియమించిన యువసంఘము వలన నేమియుపద్రవము గలుగునో భూరూప్యా ముగానున్నది. ప్రజల నీ యుపద్రవమునుండి రక్షించుటకు భారతీయుల సహజ స్వత్వములను గాపాడుటకు చెన్నపురియందు దొకసంఘము స్థాపింపబడినది. ఆ సంఘమునందు ఆనితెజులు సి. పి. రామస్వామి అయ్యయ్య కస్తూరిరంగయ్యయ్య గారు ఏ. రంగస్వామయ్యయ్యగారు వాడియాగారు సభ్యులుగ నున్నారు. వారిగ్ధాంతునందును హిందూదేశమునందును భారతీయుల హక్కులను రక్షించుటకై ప్రజలమైన యాందోళనమును జేయుటకు తలపెట్టిరి. దేశాభిమానులు స్వాతంత్ర్యప్రియులు వారి ప్రయత్నములకు దోడ్పడుటకు ప్రార్థితులు.

(0)

ప్రాజేషనరీ డిప్యూటీ తహసీల్దారుల నియామకము.

గతించిన 5 మాసములనుండియును నిగిదయమై యువజనుల హృదయములందు సంకట మేర్పడినది. డిప్యూటీ తహసీల్దారు ఉద్యోగముతో జీవనాశ్రయ నాశంబయింపటమొందెనవ గొప్ప యవ్వముగ నెంచబడుచున్నది. పాలకుల నీయదలచిన 6 ఉద్యోగములకును 270 మంది ప్రత్యేకము దరఖాస్తుల నందిరి. ఆ దరఖాస్తులందు 106 దరఖాస్తులు నియమములకు విరుద్ధములు. శేషించిన 164 దరఖాస్తుదారులందు 11 గురు హాజరుగారేను. శేషించిన 153 ప్రత్యేకములనుండి యువసంఘసభ్యులకు పంపించెనుగని నిషేధముచేసిరి. వారి నుండి పాలకులు 1-టి భాస్కరరావు నాయుడు, 2 ఆర్. డి. పాలు, 3 పి. రాజగోపాలాచారి, 4 కె. హామీద్ సాహెబు, 5. యం. కృష్ణప్ప, 6. పి. గారుదాసు, 7. ఎన్. రామచంద్రపిల్లగారిల ర్పించిరి. "జాతీయభావభేదము లేకను కేవలము గుణమునబట్టి నాయకులు నిర్ణయింపబడినవి" అని ఉపసంఘము తెలిపినది. కాని ఏనుగుగణములను బట్టి నిర్ణయించబడిరో యూహించుటకైనను నలవిగాదు. నియామకములందు అన్ని మతిమూలనాయకులకును ముందుగాను గలరె సభ్యులని

యున్నది. ప్రావ్యాలుసంఖ్య హెచ్చుగ లేనందున ప్రావ్యాజేతరులు సంకటించుట యుక్తము. ఇం బాంధ్రు లెకలైనను గలరో లేరో పేర్లనుబట్టి నిర్ణయించుటకు నిలుగలుగకున్నది.

ధరనిర్ణయము

యధికాలము వ్యాపించినకొలది అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరుగుచున్నవి. సకలజనుల కవసరమైన ఆహారపదార్థముల బట్టల ధరలు హెచ్చుటవలనను సామాన్యజనులందు సంక్షోభము హెచ్చినది. బట్టలధరలు రెట్టింపు పెరిగినవి. పంటలు బాగుగ పండినను ఆహార పదార్థముల ధరలు హెచ్చినవి. కారణము ఎగువలి చేయుటకు రైలుబండ్లు శ్రమించుట యని యూహింపబడుచున్నది. ధరలు పెరుగుటవలనను రాబడి పెరుగుటకునుటవలనను జీవయాత్ర దుష్కరమగుచున్నది. ఈ కారణమువలననే జాంబయియందలిటీల దోపిడీలు జరిగినవి. జాంబయియందు ఇంటి అడ్డెలు ఆహార పదార్థముల ధరలు విపరీతముగ పెరిగినవి. ధరలను నియమించుటకై పాలకు లొక యధికారిని నియమించిరి. ఆయన అడ్డెలను ఆహారపదార్థముల ధరలను నిర్ణయించుటకు బూతుకొనునటులు తెలియజేసెను. ఆ యధికారి యావరణము వలనను గలుగ గల ప్రయోజనము చూడనిగ యున్నది. కాని జాంబయి పాలకుల వ్యవహారక్రమము ప్రశంసనీయును. జాంబయి రాష్ట్రమునందునై నితరరాష్ట్రములందును సభికారులు ధరలను నిర్ణయించుట కధికారులను నియమించి ప్రజల జీవయాత్ర కులభపాధ్యము చేయుట యుక్తము. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందీవిషయమై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నటులు తోచును.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభ

కాంచీపురమునందు మొయి నెలయందు గూడనున్న రాష్ట్రీయ మహాసభ కథ్యక్షుని నియమించెడి కాలము సమీపించినది. ఈసందర్భమునందు చెన్నపురి రాష్ట్ర జాతీయసభోపసంఘము సభాధ్యక్షుని నియోజనమునందు ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయ సభోపసంఘమునకు సంబంధించిన మందలోపసంఘములలో సంప్రతింపవలసిన నిమిత్తము లేదని నిర్ణయించినది. ఏ మందలోపసంఘములు ఆంధ్రరాష్ట్రోపసంఘమున కనుసంధానము చేయబడినదియును నిర్ణయముగారేను. చెన్నపురి రాష్ట్రోపసంఘము చిత్తూరు అనంతపురము మందలోపసంఘముల విన్నపముల నేమిచేసినది తెలియకున్నది. చెన్నపురి రాష్ట్రజాతీయోపసంఘపు ప్రయోజనములనను వాఁడ్రాష్ట్రజాతీయోపసంఘమునకు చాలి సంబంధము వడిపోవుట సంభవించుచున్నది. రాగల వ్యవస్థలకు చెన్నపురి రాష్ట్రోపసంఘమే మార్గమును జూపుటవలనను వాంఛలమీదను దోహదోపాధమును జేయుట కవకాశములు తొలగుచున్నవి.

నూతన ప్రాజేషనరీ డిప్యూటీ తహసీల్ దారులు.

ప్రాజేషనరీ డిప్యూటీ తహసీల్దారుల డిక్టేటోగములకు 270 మంది దరఖాస్తులు బంపిరి. అందు 106 మంది దరఖాస్తుదారులు ప్రకటనముననుగు నియమముల ప్రకారము అన్వేయ. మిగిలిన 164 దరఖాస్తుదారులలో, 11 గురు విచారణ సంఘమువారిని సందర్శింపరాజేనందున వారిపేర్లు తీసివేయబడినవి. కావున మిగిలిన 153 గురు దరఖాస్తుదారులలో యొకరించి 12 గురిని, వారివారి అర్హతనుబట్టి క్రమక్రమముగ నెన్నకొంటిమని విచారణ సంఘమువారు తెలియజేయుచున్నారు:—

- (1) డి. భాస్కరరావు నాయుడు, (2) ఆర్. డి. పాలు (3) ఎ. రాజగోపాలాచారి (4) కె. రామీయసాహెబు (5) ము. రాజరామ్ యం. కృష్ణప్ప (6) పి. రామదాసు (7) ఎన్. రామచంద్రపిల్ల (8) ఎమ్. పి. కూటలింగముప్ప (9) పి. ఎ. తంకస్వామినాదయ (10) సి. నందరము అయ్య (11) ఆర్. ఎన్. ఎలిరాజులు నాయుడు (12) పి. కంకరసేంగ. ఇందులో మొదటి ఆరుగురి చెన్నపురి గవర్నరుగారును, వారి సభవారును ప్రాజేషనరీ డిప్యూటీ తహసీల్దారులుగ నియమింపబడుట కంగీకరించిరి. ఏడవవారు ఎన్. రామచంద్రపిల్లగారు, ఉన్నతోద్యోగములలో ప్రాతినిధ్యము లేనికాంతి జేయుచున్నందున దీనికి ప్రత్యేకముగ నొక డిప్యూటీ తహసీల్దారు ఉద్యోగమును ప్రభుత్వమువారి రాష్ట్రము గావించిరి.

సోల్లరు లిరువురు ఖయ్యునుండి పోషింపుట:— గతవారమున బెంగుళూరునుండి చెన్నపురికి వచ్చుచుండిన మైలురైలులో నిరువురు సోల్లరు టిక్కెట్లులేకనే ప్రయాణము చేయుచుండిరి. బంగళుపేట స్టేషన్లో వారి దొంగకనము

కనుగొనబడినది. ఆదొంగముసాంతుటకు పూనదుల్లికి జోవుచుండినను వారిరువురును స్టేషనుమార్గమున గారితో జెప్పిరి. అయినను అనుమానము నివారణకానందున బెంగుళూరులో మన్న చెనవయిన పటాలపు ఉద్యోగులకు స్టేషనుమార్గమున గారు తింటి నంటిరి. వారిరువురును కారాగృహమునుండి తప్పించుకొని నైస్యమును విడిచి అధికారుల ఆహ్వానం బడయకయే ప్రయాణము చేయుచుండిరిని పటాలపు ఉద్యోగులు మారుకంటి పంపిరి. జోలూరుపేటలో గాని, బంగళుపేటలో గాని వారిరువురు రైలుదిగుటకు అంగీకరించనందునను, జెల్లూరులో హతదగుట కంగీకరించి నందునను జెల్లూరువరకు వారు ప్రయాణము చేయుటకు బంగళుపేట స్టేషనుమార్గమున అంగీకరించి జెల్లూరు రైలుపే సోలీసువారికి వాస్తవమిది. వారు సోల్లరులను పట్టుకొని కమ యధీనములో నుండుకొనిరి. ఇంతలో గొందఱు వైసికులు బెంగుళూరు నుండి వచ్చి సోల్లరులను లిరుగు బెంగుళూరువకు తీసుకువెళ్లిరి.

గని ప్రమాదము:— ఈ నెల 9 వ తేదీరాత్రి పదిగంటలకు 23 గురు కూలియరు దొంగలుగారును గనిలో పనిచేయుటకు నందియ్యగము గనిలోనికి దిగిరి. ఇంజను మూలమున గనిమీదనుండి లోనికి ఇటికెలు దింపబడుచుండెను. కూలియవాటిని లోపల పేర్చుచుండిరి. లోనికి దింపబడు కట్టల త్రాళ్లను చుట్టు ఇంజనుచక్రము ఆగిస్తికముగ విరిగిపోయినది. నేర్పుతో ఇంజను నడుపునరకు ప్రేమను చేయుటచే ఇటికెల కట్ట మాత్రిచు తాపి గలోనికి దిగినది. ఇంకొకటి ఆడుగుల యెత్తు ఇటికె కనున పేర్చబడుట మిగిలినవరకు వారు నిలబడి పనిచేయుచుండిన బల్ల కూర్పు 15 మందల ఆడుగులు లోతునకు క్రుంగిపోయెను. వారు కూడ వానితో ఆలోతు:కుపోయి అచ్చట పేర్చబడిన ఇటికెవరులమీద నిలబడిరి. వారికిని నీటి నై భంగమునకు నూతుగుల దూరముమాత్రిమే యుండెను. నూతరిం బెండెంటు గారు ఇంజనీరుతోగూడ తక్షణమే గనికిపోయిరి. నైనుండి మీరు సంజల మూలమున పంపబడిన వార్త లోనివారు గగిహించునప్పటికే కొన్ని గంటలు పట్టినది. నైవారు కమ్మకు ఏమిచేయమనుచుండిరి గగిహించి దొంగలు గారట్లుచేసిరి. పిమ్మట కొన్ని ఇరుపట్టులు లోనికి దింపబడిన. వారందఱో గూర్చుండిరి. భద్రముగ కట్టలు వైకిలాగబడిన. 23 గురు కూలియరు దొంగలుగారును మరుసటిదినము పగలు 9 గంటలకు నురక్షితముగ వైకిరచ్చిరి. రాత్రి పది గంటల యెదుటకొని వారు రైలుకు వచ్చునటకు వారికి ఆహారముగాని నిన్నుగాని లేదు.

పత్రికా సంపాదకులు నుదించబడుట:— గత సంవత్సర డిసెంబరు నెల 10, 15 తేదీల నడుమ ఆంగ్లోఇండియను స్త్రీ యొకతే 'జాంబయి క్రానికల్' పత్రికా సంపాదకులు డి. జి. హామ్మిచన్ గారి యొద్దకుపోయి తన విషయ ఆరుగురు విద్యార్థిభర్తలకుతే చెడిపోవుచున్నారనియు, వారికి విద్య నేర్పుచుటకు తనయొద్దద్రవ్యము లేదనియు, కాబట్టి పలువురకు కవికరముపుట్టి ఈ భగ్యకార్యమునకు విరాళము లొసగునట్లు పత్రికలో వ్రాయవలసినదని హామ్మిచన్ గారిని బ్రతిమాలి'నెన. ఆయన హృదయముకరిగి ఆమె చెప్పిన ప్రకారము తన పత్రికలో వ్రాసిరి. 23 నెలలలో నుమారు 750 రూ.లు హామ్మిచన్ గారి పేర పలువురు పంపిరి. ఒక దినమున ఆ స్త్రీ ఆయనయొద్దకుపోయి తన విద్యలనందలిని పూనానగరమందలి మైలన్న మోహ్లానకును బంతుట కామె నిశ్చయించి యేర్పాటులు గావించినట్లును అందుకు 5 మందల రూ.లు కావలయుననియు, చెప్పి మొత్తము ద్రవ్యములో కవందల రూ.లు తన పుచ్చుకొనెను. పిదప కొన్ని దినములకు హామ్మిచన్ గారు నిజస్థితిని గ్రహించి పి. వి. డి. వారికి తెలిపిరి. వారామెను పట్టుకొని కేసుచేసిరి. కేసువిచారణ ముగిసినది. జడ్జిమెంటు చెప్పబడలేదు. స్త్రీకొన్ని అత్తులను తేసి నట్లును వాటినుచ్చి తన భర్తవైరిసికొనక బూర్గుమే వాటిని తీర్చివేయుచున్నామి' అని ఉపాయమును ఆలోచించి పత్రికా సంపాదకులను నూనపుచ్చివచ్చున కేసువిచారణలో జేరినది.

ఇండియా సేవనలు బ్యాంకింగువారిని నూనపుచ్చుట:— మైసూరు మహారాజావారి సహాయకార్యదర్శి ఎం. ఎన్. బాలరాజ్ ఉన్నగారి నాయమతో వసంతయ్య అవవాకు చెన్నపురి వస్త్రులయొద్ద సామానులకు అమ్మ పుచ్చుకొని లొలరాజ్ ఉన్నగారి చేవొని తానుచేసి ద్రవ్యము నిమిత్తము చెక్కులను ఇండియా సేవనలు బ్యాంకునకు పంపెను. చెక్కులు దీనుక వెళ్లిన న పు కరు ద్వారా బ్యాంకుకు వారు సామ్యును పంపిరి. ఆ ద్రవ్యమును వస్త్రుల కచ్చి వసంతయ్య సామానుతో గూడ బెంగుళూరునకు పోయెను. బ్యాంకువారు భోగల్పాలమై దొంగకనము గగిహించి పోలీసువారికి వసంతయ్యనుగూర్చి తెలిపిరి. అంతకుబూర్గుమే అతడు రైలులో గూర్చుండి బెంగుళూరునకు పోవుటచే పోలీసువారు బెంగుళూరు రైలుపే సోలీసువారికి కంటింపంపిరి. వసంతయ్య రైలుదిగగనే రైలుపేసోలీసు వారు వానినిపట్టుకొని వారతని ఈ నెల 8-వ తేదీని చెన్నపురికి దీసుకువచ్చి అచ్చట పోలీసువారి కొన్నింపిరి.

విరోధామహాసంగమము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

సర్ వడ్డెర్స్ కార్మికుల రాజీనామా
క్రాంత్యుద్యోగి కేంద్రములు

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—సర్ వడ్డెర్స్ కార్మికుల రాజీనామా సెనెగిసందులను ప్రచారక కార్యముల కొక మంత్రి కేంద్రపాలనకి యుండెను. ఈయన యును, లాం కాస్టరు ఛాన్సలరు పదవియును, ఒకవ్యక్తి వహించియుండుట గమంజనముగా యాచించి సర్ ప్రెడెంటు క్రాంతిగారు ఛాన్సలరు పదవికి రాజీనామా నొసగిరి. ఈ రెండుద్యోగములును భీమక బ్రూకు ప్రభువుల కొనగలడినవి.

కేంద్ర కార్యకులభావము.

సువ్యక్తములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—సేమ క్లయిం ఇంజనీరింగు మున్నగు సంఘములు సమావేశమైవి. కార్యకులయం దిటీసల గన్పట్టిన భావమునకు వైసభలను తగిన సమాధానము లభ్యమగుచున్నది. మిశ్రమండలివారి కార్యక సాంఘికవాది వ్యములు 29-వ తే. ని సమావేశము కాగలవనియు, ఆ సభ మగి యువకుల నేదియుండవలసిన దనియు, సభవారు తీర్మానించిరి.

విద్యావ్యవస్థిని మార్పులు యావశ్యకము.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:—వాడ్లెస్ట్ యింజనీరింగు మును, దినమున కర్తవ్యము చొప్పున లాంక మైరు, యాల్ఫ్రెడ్ మైరులలో విద్యాభ్యాసము జరుగుచున్నదనియు, యాయేర్పాటులను విద్యాభ్యాస భంగపడుచున్నది. కాన ఈవ్యవస్థిని తేలికేయవలసిన దనియు భీమక గా రినిరి.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్ల సైమానికులు

కేంద్రపులకు బాధించుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 11:—ఫీల్డెర్స్ లు హేగు గారి కిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—హూట్లెస్ట్ ఆవరణ దక్షిణ భాగమున కైరివిమానులు ముట్టడింప వాటిని తరిమివేసితిమి. కేంద్రయి వైర్తవిభాగమున కైరిసేనలు ఫీరంగులను కాల్చినవి. పెనుగాలిపీచుచుండి, వచ్చులు గ్రమ్మి యుండినను శిశివా, వారము మా వేగుదమానులు సుచరింపగలినవి. రమారమి టున్న బొంబులు కైరిస్థానములపై బడవేసబడినవి. విమానములు గమగొనివచ్చిన సమాచారమునుబట్టి మా కేతప్పులు కైరిదశముల నెరిగించినవి.

మా విమాన మొండు గానరాకున్నది. జర్మనివారి యంధ్ర మొకటి గుల్పబడెను. సూర్యేస్థిమెట్టు రైలుస్టేషను మున్నగువారిపై మావిమానములు కనివారమురాత్రి యొకటన్న బొంబులను పడవేసినవి. విమాన మొకటి గానరాకున్నది.

శత్రుస్థి సమరము తీవ్రముగ నుండుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—న్యూకాస్ట్ జానిస్కోరు, మెంపెను ప్రదేశములయందును మారను విల్లర్సుకు దక్షిణమునను శత్రుస్థి సమరము తీవ్రముగ నుండెనని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

వాతావరణస్థితి ప్రతికూలించుట

యుద్ధకార్యముల కవరోధము

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—గత కొలది దినముల యందు వాతావరణస్థితి ప్రతికూలముగ నుండుటచే మా విమానములు సంవరించుట కవరోధము లేకపోయినదని ఆంగ్లేయుల ప్రధానస్థానముల నుండి రైతుల విలేభకు తెలియజేయుచున్నారు.

జర్మనీయుల ఫిరంగిదశములు నానాటి కభివృద్ధి చెందుచున్నవి. ఈ దశములను పీ యమోగించుచున్నారు. మీరు మున్నగు దోనవృత్తు ముట్టడి గూర్చి మనమెట్టి సన్నాహములు నొనర్చుచుంటిమా, ఏవిధముల యుద్ధముల సాగించుంటిమా తెలిసికొనుటకు జర్మనీయులు మా పంక్తియం దనేక స్థలములయందు ముట్టడించుచున్నారు.

వాతావరణస్థితి ప్రతికూలము యుండినను శత్రువైస్య గమనికలు వారి యుద్ధసామగ్రి మున్నగువాటిని గమనించి నన్నిటిలోనను మేము వారలతోడ సమానముగ నుంటిమి.

ఆకస్మికపు ముట్టడి

భగ్నుమగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—న్యూకాస్ట్ యింజనీరింగు మును వాడ్లెస్ట్ యింజనీరింగు కేతస్థి సమరము భీకరముగ నుండెను ఆంగ్లేయులలో బోల్కెస్ట్ ప్రదేశమున శత్రువు లానర్చిన ఆకస్మికపు ముట్టడి భగ్నుమైనదని పరాసువారు ప్రకటించుచున్నారు.

రుష్యా

ఉక్రెయినుతోడ సంధి.

రూస్ రాష్ట్రములయందు సమరాంతము

అమ్మకెడ్డాను, ఫిబ్రవరి 10:—ఉక్రెయిన్ తోడ సంధి సందర్భమైనందులను ఆస్ట్రియా వారికి విశ్రాంతి కలిగినది. వియనా నగరమందలి భవనములు వెక్కులు పతాకములచే నలంకరింప బడినవి. సంధివలన జర్మనీయులకు ఆర్థిక విషయములయందు యవకాసము లభ్యము కాగలదనియు రుష్యా, రుమేనియా మున్నగు దేశములయందు దీ సంధియొక్క ఫలితము లనుభవము కాగలవనియు ఆస్ట్రియా పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

రూస్ రాష్ట్రములయందు సమర మంతరములు ప్రారంభమైనదని నూఫేరి వ్రెస్సు వ్రాయుచున్నది.

జర్మనీయుల యెత్తులు భగ్నుమగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—రష్యాతోడ జర్మనీయులు సంధి జేసికొన లేకపోయిరి. రుష్యాలుమున రూస్ రంగమున వారింకనుబల మగు సేన సంవలయును. కనుక పశ్చిమ రంగమున వారు వేడియుండిన యెత్తులు భగ్నుమైనవి.

ఆస్ట్రియా

సామ్రాజ్యముహాసంధి.

హబ్స్బర్గు గా రాహ్వనింపబడుట.

హెబ్స్బర్గు ఫిబ్రవరి 11:—సామ్రాజ్య మహాసంధి విచ్ఛేదమునైనదని హబ్స్బర్గు గారి కాహ్వనము క్రితచియ్యండిననియు, వారాయాహ్వనము నంగీకరించి యున్నామనియు రాజకీయ వ్యవహారముల నమృతము.

రుమేనియా

రుమేనియాకు కడపటిలేఖ

మంత్రివర్గము రాజీనొసగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 10:—జర్మనీ ప్రభుత్వము వారి వక్షమున జనరలు మెకెన్సు గారు 6-వ తే. ని రుమేనియాకు కడపటిలేఖనంపిరి. నాలుగు దినములలోపునరుమేనియా వారు సంధిజేసికొనవలయు నని లేఖయందు వివరింపబడెను. మంత్రివర్గము వారిలేఖకు చాలకడపు చర్చించి రాజీనామా నొసగిరి. రాజుగారు వారి రాజీనామాను అంగీకరించిరి.

వ్యవస్థానుగూర్చి పరాసుపత్రికలు.

పేరు, ఫిబ్రవరి 10:—జర్మనీవారు రుమేనియాకు కడపటి లేఖనంపిన సంవత్సరమున పత్రికలు తమ యభిప్రాయమును వెలుగలించినవి. రుమేనియాదేశపు సేన లింకను కడు బలముగ మున్నది. రుమేనియా వారిదింపవలసిన శత్రువైస్యమును చాల స్వల్పమై యున్నది గనుక రుమేనియా వారిదింపవలసిన జర్మనీయులకు వారి నోడించుట కష్టసాధ్యమై యుండునని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

గ్రీసు

గ్రీసురాజుగారి తొజ్జ రద్దవుమట.

పేరెస్, ఫిబ్రవరి 10:—కాంప్టెయె రాజుగారు గ్రీసు దేశము నెడ వైరభావమును గలిగియున్నారు. వీరిటికల ఆటామాను రాష్ట్రములయందుండిన గ్రీకులను వైరియుగ చేర్చు

కాంప్టెయె నోపిలు సగరమునకు తమ యుద్ధ్యోగులను కొందర సంపియున్నారు. ఈనూతన వైస్యమును మేసిడోనియా యుద్ధమున పీ యమోగింప నున్నారు గనుక వీరి తొడిని రద్దవుచుండురు.

గ్రీసు - మిత్రమంత్రి.

పేరెస్, ఫిబ్రవరి 8:—మేసిడోనియా రంగమునకు పోవువారిలో లామియా సేనలను రాజుగారు హెచ్చరించు విషయము తోచనీయమని నుడిచిరి. గ్రీసువారు మిత్రమండలికి తోడ్పడి పనిచేయుటకు సేనలు దొరతనము వారిపక్షమున నుండవలె ననిరి. వైరికు లభిపోతామనతో రాజుగారిపలుకులను వినిరి.

జర్మనీ

జర్మనీవారికి కంకర మున్నగునవి పంపుట.

హాలెండుతోడ మిత్రమండలివారి యేర్పాటు.

అమ్మకెడ్డాను, ఫిబ్రవరి 10:—వ్యవహారమును పంచాయితీ మూలకముగ పరిష్కరించుకొందు మని హాలెండు వారు నూచించినందున తంత్రివార్తలపైని పన్ను హెచ్చింపబడినది. పంచాయితీ సంఘమువారు విషయమును పరిష్కరించుదనుక జర్మనీకి ఇసుక, కంకర మున్నగునవి పంపబడవు. వ్యవహారమును విమర్శింప హాలెండు కమిషనర్లకు జర్మనీయుల టాటంకము కలుగజేసిరేని, మున్నుం దెట్టి పరాక్రములు గాని తమ దేశము ద్వారా పోతుండజేయు హాలెండువారు స్వతంత్రులని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

హాలెండు

హాలెండు తంత్రి వార్తలు

పన్ను హెచ్చింపబడుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—హాలెండు తంత్రి వార్తలపై పన్ను తాత్కాలికముగ హెచ్చింపబడినది.

ఇట్లీ

యుద్ధతంత్రివార్త.

ఇట్లీ, ఫిబ్రవరి 6:—ఇండియా కార్యదర్శి నిన్నటిదినము రాజప్రతినిధి కిట్లు తంత్రివార్త నంపెను:—

ఆంగ్ల పరాసురంగములయందు విశేషములు లేవు. మా మూలు ప్రకార మా రంగములయందు విమాన సంహారము, కేతస్థి యుద్ధము మున్నగునవి జరుగుచున్నవి.

వీడియాగోకు తూర్పున ఇటలీవారు పట్టుకొనిన స్థానములపై ఆస్ట్రియావారు గవిసియున్నారు. ఆస్ట్రియా సేనలను ఇటలీవారి ఫీరంగి దశములు చెదరగొట్టినవి.

డాడ్లెస్ట్ లో గోలెను నాకపై బూర్నితోలను విడువవలెనని ఆంగ్లేయుల జలంకెగ్గామి యొందు నప్రయత్నము.

జర్మానీలను ఉత్తరమున ఆంగ్లేయులు తమ పంక్తి నిందుక విశాల మొనర్చిరి.

పోర్చుగలువారి ప్రదేశములకు పోకిపోయిన జర్మనీవారి వైస్యములను ఆంగ్లేయులు పోర్చుగీసు వారును కలిసి తరిమివేయు చున్నారు.

వార్షేయనగరమున జరిగిన మిత్రమండలి వారి యుద్ధ మహాసభయందు జర్మనీ ఆస్ట్రియా ఛాన్సలరు ప్రసంగములు చర్చిత మయ్యెను. ఈ ప్రసంగముల వైఖరిని బట్టి చూడ సమరమును బలముగ నడపించుటయే కర్తవ్యమని సభవారు నిశ్చయించిరి.

బ్రెస్టు టొవిస్కు సంధిరానుభూతియందు మరల సెంకయవారము సుభవమయ్యెను. శత్రు ప్రతినిధివర్గ నాయకునకు దెలిసిన సగరమునకు రావలసినదని అనుజ్ఞ యయ్యెను.

దారుణ హత్య:—లెండుకూరు దగ్గర ఉల్బూరులో పోలీసుస్టేషనుకు సమీపమున మొక మార్కెట్ నివసించుచుండెను. అతనికి 8 ఏడ్ల వయసుగల కుమార్తె గలదు. ఆమెకు క్రవారునుండియు కనపడుటలేదు. పోలీసువారికి తెలిపబడెను. ఒక సాధుఇంటియందు దొక గోసెంచి మూట యొక శ్రీక కనపడెను. ఆమె పోలీసువారికి తెలిపగా వారుపోయి చూచిరి. అందా బాలి కనముండెను. దొంగ న నగల కొరకు కార్మను కులను మెడను కూచ నుడిరి. పోలీసు వారు విచారణ చేయుచున్నారు.

చెన్నపురి శాసనసభ

నేడు సమావేశమగుట

నేటిదినము మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు సెంటుబార్ని కోటలో చెన్నపురి శాసన సభ సమావేశమయినది. చెన్నపురి గవర్నరుగారి ప్రభుత్వము వారికి సమీపి. గౌ. సర్ అలక్ష్మీదేవి కామయ్యగారు, గౌ. ఆర్. ఎ. గ్రామము గారు, గౌ. ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యగారు, డబ్లియం జె. జె. పాల్గొన్నారు, ఎస్. బి. మురళీగారు, జె. హెచ్. ప్రియగారు, ప్రాస్విసు స్పీకింగు గారు, బి. వి. నరసింహయ్యగారు, ఏ ఎస్. కృష్ణారావు పంతులుగారు, ఆర్.కా.టూ ప్రిన్సిపాలు, జె. ఆలెనుగారు, సి. హెచ్. హిగ్గెనుబోతుగారు, గార్లకు ప్రేమకాగారు, ఎడ్వర్డు బాగ్గుగారు టి. రంగాచారిగారు, కె. కుమారరామను కలపపు రముప్పలనాయుగారు, దివానుబహద్దరు ఎ. సుబ్రాయలరెడ్డి యారు గారు, కె. చిదంబరనాథమొనరియారుగారు, భాస్కరబాద్దరు. టి. జి. ఎమ్. అమామ్యుకలవీరుకర్కయారు సాహేబు గారు, యాకూబుచుప్పేసాహేబు బహద్దరు, రామనాథము రాజాగారు, కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావుపంతులుగారు, సిరుగాడ జయించారుగారు, రెవరెండు జి. పి. లెండ్రెసుగారు, బి. వెంకటపతిరాజుగారు, బొబ్బిలిరాజాగారు, రావుబహద్దరు అన్నా మలకెట్టియారుగారు, దివానుబహద్దరు కె. నూర్జహరానాయక మూర్తినాయుడుగారు, కె. సహానభట్టుగారు, టి. రిచియం దుగారు, కె. రామఅయ్యగారు, పి. శివరావుగారు, రావుబహద్దరు ఎమ్. రామచంద్ర రావు పంతులు గారు, రావుబహద్దరు వి. కె. రామానూజాచార్యులుగారు, జి. జి. గిరీష్దగారు, మహమ్మదు అజీజుద్దీను ముస్సేసాహేబు బహద్దరుగారు, జి. జి. టాకు మంటరుగారు, ఎమ్. ఇ. కాచి ముసుగారు, ఎల్. ఇ. బల్లగారు, ఎ. బట్టరువర్మగారు, దివాను బహద్దరు ఆర్. రామచంద్ర రావుగారు, ఎ. ఆర్. నాథ గారు, ఎల్. దేవిదాసుగారు, దివానుబహద్దరు పి. రాజ గోపాలచారి యరుగారు సభకువచ్చేసిరి. గౌ. లెఫ్టినెంటు కర్నలు గిప్పర్దగారు, గౌ. ఆర్. పి. గ్రామము గారును రాజభక్తి ప్రమాణములజేసినపిదప గౌరవనీయ సభ్యులుగా చేర్చబడి శాసనసభయందు చేర్చుకొనబడిరి. అనంతరము సభకుబడిన ప్రశ్నలకు తుర్రములు జరిగెను.

మా॥ రా॥ బి॥ వి. కె. రామానుజాచార్యుగారు

ప్ర (1) ప్రభుత్వద్యోగులు దక్షిణ ఇండియా అండ్ స్టాండ్ సభ్యుల సంఘసభ్యులకు నుంకవచ్చునా అను విషయమై 1917 సంవత్సరము నవంబరు 20 తేదీన శాసనసభలో నేడు అడిగిన 18 వ నెంబరు ప్రశ్ననుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఏమి నిశ్చయించిరి?

ఉ. 1 ప్రభుత్వమువారు విచారింపగా ఆ సంఘము వారే రాజకీయోద్యమమునందును పాల్గొనరని సంఘమువారు ఖండితముగా జెప్పిరి.

ప్ర:— (8) ఈక్రిందివిషయముల గూర్చి ప్రభుత్వము వారు సభవారికి తెలియజేసెదరా?—

(1) కడచిన సభాసమావేశమైనప్పటినుండియు రాష్ట్రీయ వ్యాయాళాభివృద్ధికి నెట్టి యోర్నాలులు జరిగినవి?

(2) ఆభాగ్యులన్ని రాజమును, అందరి యద్యోగుల జీతములను స్కూరించుటయందు నెప్పుడు జరుగును?

(iii) దాని నకలు నిచ్చట చూపెదరా? అను విషయముల గూర్చి ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసెదరా?

ఉ. 8 ప్రభుత్వమువారి కొకవిధానము నేర్పరచి దాని విషయమున హిందూదేశప్రభుత్వమువారి సమ్మతిని నిరీక్షించుచున్నారు. ఈ విధానము ప్రకారము రాజధానిలోని 25 టెంపరరీ కోర్టులను (11 సబు కోర్టులు 14 డిస్ట్రిక్టు మునసిబు కోర్టులు) కాశ్యోతముగా నేర్పించుటకును, లేదనుగుణ్యముగ అధికారులను ఆరూ కోర్టులయందు మజల ఆమర్చుటకును నిర్ణయింపబడినది.

ప్ర (10) ప్రభుత్వమువారి కిదివిషయముల గూర్చి ప్రభుత్వ తరము నొసగెదరా? (i) "హిందూ" పత్రికలో "ఎందుకే భేదము" అను తలపేరుతో 1917 సంవత్సరము అక్టోబరు 18 వ తేదీన ప్రాయబడిన లేఖను ప్రభుత్వమువారు చదివిరా?

(ii) విశాఖయందు సబు ఇన్స్పెక్టరుకు మేదయు, ఇండియను సబు ఇన్స్పెక్టరుకు పెంతుటిల్లును మనవిపూర్వముగ నేయియబడినవా?

(iv) ఇట్టి భేదమునకుగల కారణమేమి?

ఉ. 10 ప్రభుత్వమువారి వ్యాసము నిప్పుడు చూచినారు. బహుశః ఆగ్రహములు, అందు నిసింతువారి వ్యవహారాచారములకు నెప్పుడు నిర్ణయింపబడి యుండవచ్చును.

ప్ర:—(12) మదరాసు మ్యునిసిపలు బిల్లును గూర్చి యీక్రింది ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ తరము దయచేసి యోసంగెదరా?—

(iii) ఈసవరణలకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతి తీసికొనబడినదా? తమకు సంబంధిన బిల్లును గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి సలహాలైన నొసంగిరా? ఆవిషయములను ప్రజోపయోగమునకై ప్రకటించెదరా?

(iv) అధికారావధికారులు గల సంఘ మిబిల్లును గూర్చి యోచించెనా? ఆసంఘమున కీవిషయమై యోచించుట కంతకాలము పట్టినది? ఆసంఘసభేదికమును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించ నిచ్చగించెరా?

ఉ. 12. 13-(iii) అ. మద్రాసు సిటీ మ్యునిసిపలు బిల్లు:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమ్మతి యింకను రాలేదు. బిల్లును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సూచనలను జేసిరి. బిల్లు ఇప్పటిలో ప్రకటించబడదు.

అ. మద్రాసు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల బిల్లు:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమ్మతి రాలేదు. ఇంక ఇండియా ప్రభుత్వమువారేమియు కలుగజేసికొనలేదు. బిల్లు ఇప్పటిలో ప్రకటించబడదు.

ఇ. మద్రాసు లోకల్ బోర్డుల బిల్లు:—పై ప్రభుత్వమువారి సమ్మతి యింకను రాలేదు. పై ప్రభుత్వమువారేమియు కలుగజేసికొనలేదు. బిల్లు ఇప్పటిలో ప్రకటించబడదు.

టెన్ ప్లానింగుబిల్లు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కొన్ని సూచనలను జేసియు సవరించియు, బిల్లు నామోదించిరి. బిల్లు ఇప్పటిలో ప్రకటించ బడదు.

ఉ. మత్తువుల కల్తీవిషయపు బిల్లు:—పై ప్రభుత్వమువారు బిల్లును కొద్దిగ సవరించి ఆమోదించిరి ఈబిల్లు త్వరలో ప్రకటించబడును.

iv. కడపటి రెండుబిల్లులు తప్ప తక్కినవిల్లులు చర్చించుటకొకట ప్రత్యేక సంఘము నిర్ణయించబడి ఆసంఘమువారు 4 దినములనుండి 7 దినములవఱకు విషయములను యోచించిరి. ఈసంఘముల నిర్ణయములు ప్రకటించబడవు.

గౌ. భానుబహద్దరు ఎ. టి. జి. ఎమ్. అమామ్యుకు తులీ మరక్కయార్ సాహేబు బహద్దరుగారు.

14 ప్ర (1) (ఎ) బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు వారి రాజధానిలో విచ్చగాండ్ర సంఖ్యను తగ్గించుట నేర్పాట్లను చేయుటకై యొక కమిటీ నేర్పరచినసంగతి ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా?

(బి) చెన్న రాజధానిలో విచ్చగాండ్ర సంఖ్య పొచ్చినదా?

(2) ప్రభుత్వమువారు ఈరాజధానిలో విచ్చగాండ్రను గురించి ఆలోచించుటకై అధికారులతోను, అసభికారులతోను గొక కమిటీ నేర్పరచెదరా?

ఉ. 14-(1) (ఎ) అవును. (బి) ఆసంగతి ప్రభుత్వము వారికి తెలియరాలేదు. (2) లేదు.

21 ప్ర:— కడచిన నవంబరు మాసమునందు దచ్చి ప్రభుత్వమువారి తరపున డాక్టరు వానదోపిన్ గారిచే హిందూ దేశమునుండి పశువులు ఈస్టుఇండియనులకు ఎగుమతి చేయబడుటను గూర్చి బి. వేంకటపతిరాజుగారు చేసిన ప్రశ్న సందర్భమున, చాలకాలమునుండి చెన్నపురి నాగపట్టణములనుండి పశువుల నేకములు ఈస్టు ఇండియనులకు ఎగుమతి చేయబడుచుండెనని ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా? చెన్న రాజధానినుండి ఎగుమతి యగుచున్న పశువులయందు ఒకవిధమగు బాధ్యము గలదనియు దానిని ఈస్టుఇండియలోనికి దిగుమతి చేసికొనగూడదనియు 15-2-10 వ తేదీన దచ్చి ప్రభుత్వమువారు కానించిన సంగతియు తెలియునా? తమయొద్దనున్న పశుసంపత్తి నిభివృద్ధిజను కొనుటకే దచ్చిప్రభుత్వమువారి కట్టు కానించిరిదా? అట్టికాస నము హిందూ దేశ వర్తకమునకు భంగకారికదా? కనుక, హిందూ దేశ వర్తకమును నిలుపుట కొరకు, చాలకాలము నుండి జరుగుచుండిన ఆచారము నట్లేయుండుటకు ప్రభుత్వమువారు దచ్చిప్రభుత్వమువారితో నేర్పాట్లు చేసెదరా? ఆకత్తరువును దచ్చిప్రభుత్వమువారు తొలగించ సంగీకరింపనియెడల హిందూదేశమునుండి దచ్చిప్రభుత్వ ప్రతినిధులచే దచ్చిఅధినివేశములకు పశువుల సెగునతిజేయ గూడదని కానించుటకు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిని కోరెదరా?

ఉ. 21. తెలిసినంతవఱకు ఈ ప్రశ్న తెల్పబడినది పశువులు చెన్నపురి రాజధాని నుండి సుమంత్రాజాహ్మ్యములకు బంపబడినది. 1905-06 సం॥ముగల కేమియు సంబంధము.

1906 - 07 - 264
,, 07 - 08 - 600
,, 08 - 09 - 466
,, 09 - 10 - 450
,, 10 - 11 - తెలియదు
,, 11 - 12 - 405
,, 12 - 13 - తెలియదు
,, 13 - 14 - 1110
,, 14 - 15 - 800
,, 15 -16-17 తెలియదు

గుర్రములు కాక తక్కిన పశువు లన్ని చేరి.

1910 మార్చి 1 తేదీన ప్రకటించబడిన ఖాల్తా సెంటు బార్ని గజెటులో ప్రకటించబడిన

104 వ నెంబరు ఉత్తర వ్రును గూర్చియే మానసిక సభ్యులు పలుకుచున్న వో ఆ యుత్తరపు సుమి ప్రాద్విపము లోని రేవులకే అన్వయించును. తక్కిన దచ్చి అధినివేశముల కన్వయింపను. అట్టికాసనము నేర్పించుటయందు దచ్చిప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము లేనియో తెలియును. బహుశః చెన్నపురి నాగపట్టణములందు పశుబాధ్యముల మూలమున నట్లేగు అచి యుండవచ్చును. దచ్చిప్రభుత్వము వారితో నేర్పాట్లు చేయువిషయ ములోచింపబడును.

22 ప్ర. ఈ రాజధానిలో డిస్ట్రిక్టు హాకీలువారు పశువుల యందు నర్వ్యనశ్నప్రాతినిధ్యమును క్రమముగా నుండుట లేదని 24-1-18 వ తేదీ గల జస్టిసు ప్రెత్రికలోని వ్యాసమును ప్రభుత్వమువారు చూచిరా?

క్రొత్తగా ఏర్పాటుపడ బోవుచున్న ఆరు డిప్యూటీ టమాకీలువార్ల స్థానములను (జి. నో. 8061,80-9-17) ప్రాతినిధ్యము చాలని సంఘముల కొనగడరా?

ఉ. 22 వ్యాసమును ప్రభుత్వమువారు చూచిరి. దాని యందు చెప్పబడిన అంకెలు సరియైనవికావు. ఉద్యోగము లెదినవకే నిర్ణయింపబడినది.

బి. వేంకటపతిరాజుగారు.

26 ప్ర. స్పెషలు టెస్టు పరీక్షలను సంవత్సరమునకు రెండుసారులు జరుపుటకైనను, అట్లుకాకున్న పరీక్షావిషయమును భాగములుగా నేర్పించి ఆ భాగములందు నేర్వేయ పరీక్షలందు గడతేర విలుగలగునట్లు చేయుటకైనను ఉత్తరవుల నెంబరాదరా?

ఉ. 26- సంవత్సరమునకు రెండు పర్యాయములు పరీక్ష స్పెషలు ప్రభుత్వమువారికి యుక్తముగ తోచుటలేదు. పరీక్షా విషయములను తగ్గించువిషయ ములోచనయందున్నది. భాగ భాగములుగా పరీక్షయందు తేరు విషయమును యోచింపబడును.

27 ప్ర. సంప్రదించు గూర్లో తీవ్రమగు సర్వీస్ కేటు (మార్కులతో నిమిత్తము లేకుండ) ఉండిననే స్పెషలు టెస్టు పరీక్షలకు గట్టుటకు వీలగునా? స్పెషలు టెస్టు పరీక్షల కనుమను సౌకర్యముల చేయుటకు చేయబడిన నిఫార్సు లేని? వారి నెప్పుడు అమలు జరపుదురు?

ఉ. 27-చాలము. కాని దరఖాస్తుదారుడు ప్రభుత్వము వారియే కాఖయందైనను పనిచేయుచుండవలెను. ప్రశ్న రెండవ భాగము యోచింపబడుచున్నది. ఉ. 28-29— ప్రస్తుతముద్ద సమయమునం దాధిక ఫీటులయందు ప్రభుత్వము వారేమియు ప్రానుకొనవలారు. కాని విషయములకుచుట్టుకు యోచించెదరు.

31. ప్ర. కడచిన నవంబరు మాసపు సభలో అడుగు బడిన 81 వ ప్రశ్న సందర్భమున ప్రావిన్షియలు ఎడ్యుకేషనలు సర్వీసులో భాయముగా నేర్పాట్లు చేయబడిన తెలుగువారి పేరులను వా రాయుక్యోగములలో నెప్పుడు భాయముచేయబడినది తెల్సెదరా?

అన్ని కాఖలయందును మందు జరుగబోవు ఏర్పాట్లలో తెలుగువారికి కొంతబడిన ప్రాతినిధ్యమును వారి కొస గెదరా?

ఉ. 81-ప్రావిన్షియలు ఎడ్యుకేషనలు సర్వీసులో భాయముగు ఉద్యోగమును బడసినవారు ఎన్. ఆర్. కృష్ణమ్య అనువాడుగలరు. వారు ఉత్తరసర్కారులందు నివాసస్థానము గలవారు. వారియోగ్యతను గూర్చియు సర్వీసును గూర్చియు క్యాండ్లీ సివిల్ లిస్టులోను, వివ్యాకాభోద్యోగుల లిస్టులోను ప్రకటించబడినది. యోగ్యులగువారి విషయ మెప్పుటికిని ప్రభుత్వమువారు మరచిపోవడం గవనించుచుండును. దేశభాషకు సాముగ ఉద్యోగముల నేర్పబడుపద్ధతి అంత యోగ్యముగ కనబడుట లేదు.

34 ప్ర. విశాఖపట్టణమునందలి మేరీ మహారాణి హై స్కూలునకు సహాయక సంఘము నేర్పబడుట ముచియ్యెనా ప్రభుత్వమువారు యోచించెదరా?

ఉ 34:—విచారించెదము.

35 ప్ర.—(1) ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష ఫలితములను గూర్చిన పేరా 1916-16 సం॥ముగతకు అడ్మినిస్ట్రేషను రిపోర్టులలో చేర్చబడియుండి 1916-17 సం॥ము రిపోర్టులో నేల జేర్చబడలేదా తెలియదా?

(2) పరీక్షల ఫలితములను గూర్చిన పేరాలను ఇతరులకు అడ్మినిస్ట్రేషను రిపోర్టులలో చేర్చుదరా?

ఉ 35:—లోపము పొరపాటులను గలిగినవి. ఇవి ముందు సక్రమముగా ప్రకటింపబడును.

36 ప్ర.—(1) చెన్న ప్రతియందలి ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారమునందు ప్రత్యేకముగా నర్వకాలమున పుస్తక భాండాగారమునకే వినియోగించగలగు క్యూరేటరును నియమింప యోచించెదరా?

(2) తెలుగుభాషయందు స్థానికచరిత్రా సంబంధములు గల 200 గ్రంథములు గలవనియు, అనేకులు తెలుగుపాఠకులు వచ్చుచుండుననియు చెప్పబడినది నిజమేనా?

(3) ఆంధ్రలిఖిత పుస్తకములను జాగ్రత్తతో చూచుచు, సక్రమముగా నుండుటకు ఆంధ్ర కండెటరు, అట్లే తమిళ గ్రంథములకు తమిళ పండితుని భాయముగా నియమించుటను ప్రభుత్వమువారు యోచించెదరా?

(4) మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తమకు దొరకిన వట్టుకు పురాతన కవుల లిఖిత గ్రంథములను ముద్రింపించి ప్రకటించు చున్నారట నిజమేనా?

(5) అట్లే చెన్న ప్రతియందలి ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తక భాండాగారమునందలి గ్రంథములను ప్రమేయ యోచించెదరా? అట్లు కావచ్చు కొన్ని ముద్రా యంత్రాలయముల వారి యొద్ద ధరావతు పుచ్చుకొని అట్టి గ్రంథములను వారిచే పరిమరింపించుటకు ఎక్కువ వసతులను కల్పింప యోచించెదరా?

ఉ 36:—విశ్వవిద్యాలయము వారి పాఠశాల నుండి ములు ముగిసిన వెతుక ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తక భాండాగారమును శివవిద్యాలయము వారి పరము చేయుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఇతరలో ఇతరములకు విరాట్టలను చేయుట అవసరమని ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయము.

ఈ పుస్తక భాండాగారము నందు తెలుగు లిఖిత గ్రంథములు గలవు. భాండాగారమునకు తెలుగువారి నేతలు వచ్చుచున్నపుడు నుండును. మీరు రెండువందలది చెప్పిన పుస్తకము లెన్నియో యుట్టియో తెలియుటలేదు. భాండాగారపుటవ్యాగములందలము భాయముగా చేర్చబడుట బడినవాడే. అందు ఒక భాండాగార విచారకుడును, ఒక సహాయవిచారకుడును, ఇద్దరును పండితులు, ఒక గుమాస్తాయును, రిఫ్రెసు లేఖకులుగలరు. గ్రామాదులం దెచ్చబడన లభింపవల ప్రాచ్యభాషాలిఖిత గ్రంథములను సేకరించి సంపాదించుటకు ఒకవర్గ మేర్పాటుపడినది. వారు తాత్కాలికాధ్యక్షులుగా నియమింపబడినారు. భాండాగారాధ్యక్షులు తాత్కాలిక గ్రంథములను జాగ్రత్తతో చూచుచుండును. భాండాగార విచారకునికి తెలుగు తెలియును. మైసూరు ప్రభుత్వమువారి చక్రము గూర్చిన విషయము ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారమువారి వానికి తెలియదా? రిపోర్టులందు ప్రకటింపబడినది. కట్టకడపట నూచింపబడినట్లు ఇతరకంపెనీలకు ప్రయోజనార్థమై గ్రంథములన్నియు నందల్గుమున, ఈగ్రంథము ఇతరుల కెక్కుకొని ఎవరుబడకు పదిని ముఖ్యవిభాగము గలదు. కాని తాత్కాలికగ్రంథములకుండి ప్రాసెసింగ్ పావుటకు వగు లేచుటపడియున్నది.

37 ప్ర. కనికేయల బిట్ట విషయమున రాజధాని 10 మైళ్ల కడకుగలనందు బిట్టలో దూరమును కట్టించి కనికేయల కష్టముల తొలగి యోచించెదరా?

ఉ 37:—ఈనూచనము అంత అవసరమోగ్యముగా లేదని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము.

38 ప్ర. కనికేయలకు తలలను మోసికొనిపోవు పనియు నమ్మకులను వారి చేయుచు పనియు లేకుండచేయ యోచించెదరా?

ఉ 38:—ఇదియు అవసరమోగ్యముగా నుండలేదు.

కూనీ దిక్కిల్లా విధానము:—ఈ నెల 13 వ తేది బుధవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు గోవిందప్ప నాయక వీధి నెం 81 రు క గృహము (రెవెన్యూలో జి. కె. కృష్ణ గార్ల గారు వై దిక్తా విధానముగూర్చి మిత్రులతో సంభాషించెదరు.

పంచములకు నివేశనములు

తంజావూరు మండలమునందలి పంచములకును, కూలి నాలిచేసికొని కాలక్షేపముచేయు నితరజాతులవారికిని, నివేశనము లిచ్చు విషయమై విచారించిన కె. ఎస్. శ్రీనివాస ఆచార్యులవారు తమరిపోవునపుడు ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును చానితోబాడ ప్రకటించిరి. ఆచార్యుల వారు గుంటూరు మండలమునందు తమ యుద్వ్యక్తులగు డిప్యూటీ కలెక్టరు పనియందు! చేరుటకుముందు ప్రత్యేకముగా నిందులకై నియమితులై పనిచేయుండెరి. పంచములకు నివేశనముల చేర్చుటకు ప్రత్యేకముగా కొనసము యవసరమో యవసరము కావోకూడ తెలుపు మని ప్రభుత్వమువారు ఆచార్యులవారిని కోరియుండిరి. వారు తంజావూరు మండలమునందు 9 డెల్టా తాలూకాలందలి 24 గ్రామములను దర్శించి చాలమంది భూస్వాములతోను నందలకొలది పంచములతోను ముచ్చటించి వారి యభిప్రాయములనుగ్రహించిరి. రాజధానియందలి యేప్రాంతము నందైనను పంచముల స్థితిగతులు కొంచె మింపుమింపుగ సరి సమానముగానే యుండునుగాని ఒక ప్రాంతమునందలి పంచములకును మరొక ప్రాంతమునందలి పంచములకును విశేష మైన భేదముండదు. నివేశనములవిషయమై తంజావూరు డిల్టాయందలి స్థితిగతులకును, తదితర డెల్టాయందలములందలి స్థితిగతులకును భేదమున్నదని ఆచార్యులవారు వ్రాసిరి. తదితర ప్రాంతము నందు పంచములకు మూలపల్లె చాలక కొంపవైకొంప క్రేక్లిరి సి యుండును. తంజావూరు మండలమునందు ఆచార్యులవారు యోచించవలసిన దందును గురించి కాదు. అక్కడివారి నివేశనములకును వారి నీరసస్థితికిని సన్నిహిత సంబంధముండుట చే వారు వైకొంప విషయములను సమగ్రముగా చర్చించి యుండిరి. ఆచార్యులవారు తెలిపిన సంగతులను చదువుచు వచ్చిన కొలదిని పంచముల ఆసహాయస్థితి పాఠకులకు జాగరత్తమై కండ్లతో చూచినట్లుగా గోచరించును. నివేశనముల విషయమై పంచములు ప్రస్తుత మున్న చానితో సంతృప్తులై యున్నవారు గనుకను వెంటనే పెద్దయెత్తున చేయవలసినదే దియు నుండదని ఆచార్యులవారు వ్రాసిన విషయము వాద్యముగా కనుపించును. పంచములు నివేశనములను సంపాదించుకొనటయందు ద సహాయ స్థితి యుండుండిరా, వారట్లుండిన తన్నివారణమున కేమి చేయవలసి యుండునా యను విషయమును ఆచార్యులవారు యోచించి తెలుపుట ముఖ్యముగాని వార సహాయస్థితియందున్నను ప్రస్తుతము వారున్న చానితో తృప్తికరముగా కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. కావున వెంటనే యేమియు చేయవలసిన దుండదని తెలుపుట కింత యార్హులము కావలయునా యను సంగతయ కలుగుచుండును. ఆచార్యులవారి లేదప్పటితో విషయమును యోచించి వారట్టి సిద్ధాంతమునకు వచ్చిరో అప్పకవము తిన్నగ లేదని మా యభిప్రాయము. పంచములందు వ్యక్తిభావము వృద్ధియైన గాని వారి స్థితిగతు లేన్నటికిని బాగు పడ లేరవు. అతడు బానిసవలె పురుల వాక్యయింపుకొని వారికే చాకిరి చేసి తిండినకలసిన స్థితియందుండు నంతవరకును అతనియందు గౌరవ ప్రీతుత్వము లేలయె త్తను. లోకమునం దెవనియందు గౌరవ భావాన కై యుండదో అత డెప్పుడును నరత్వమును పొందక కలువునత కాలక్షేపముచేసి శరీరమును విస్తరించు

చుండును. అతనియందున్నత పదాభిలాషకలుగుట కట్టియక కాళములను చేయవలసి యుండనదియు ఆచార్యులవారి రిపోర్టునందలి 14 వ పేరాను పఠించినవారికి నుబోధకమగును. పంచమున లోక గ్రామములేను; తన ప్రభువును ఈనాంబారు డిచ్చిన పాటి పెరటియందు ఒక గుడిసె వేసికొని లోకాలను గడవవలెను. ఈనాంబా రెన్న డైనవానిని లేవగొట్టవచ్చును. వానిని రక్షించి అవలంబనముచున్నవారు లోకమునందెవరు నతనికి కనుపించరు. ముందేమి వచ్చినను అతడు నిర్లక్ష్యముగా నుండి తన దుఃఖ పరంపరలను తలచుకొని తలచుకొని ఇల్లెపోసికొన ను లేక యేకల్లు దుకాణములోనో యింత త్రాగి స్వార్థకము తెలియవంద పడియుండును. పగలంతయు రెక్కలాడించుకొని తెచ్చిన కూతిని పొడుపుగ వాడుకొనవలసి యుండునను భావమైనను అతనికి కలుగుటకు నీలులేదు. పంచముని నీరసస్థితి కతనికి సంపాదన తగినంత లేకపోవుట కారణముగాక మానవ స్వభావమతనికి దూరమగుట కంటే చేరు కారణ కాదని ఆచార్యుల వారభిప్రాయ మెంతయు సమంజసముగా నున్నది. వాని ఆసహాయ స్థితి కి మి చా సీ చారు యంతర కారణమైనను వానియందు విశ్వాసమును, గౌరవ భావమును వృద్ధిపొంది తన ప్రయోజనమును, పురుల ప్రయోజనమును గ్రహించుటకు తగినకట్టుదిట్టములను చేయుట ప్రభువుల ధన్యమైయుండును. వారికి నివేశనములు లభించుటకు ప్రయత్నములు జరుగునని ప్రభుత్వమువారు తమ యుత్తరవునందు తెలియు తెంతయు సంతోషప్రదము. నివేశనములను స్వలాక్రమణ కాస నముననుసరించి ప్రభుత్వమువారు వకపరచుకొనివరభాష్టుపెట్టుకొనిన వారి కియ్యకలేని డిప్యూటీ కలెక్టరువారు తెలిపిన భావములో ప్రభుత్వమువారు నేకీభవించి, జనవరి 1 వ తేది నుండియు నిందునిమి త్తమొక డి ప్రు టీ కలెక్టరు ను ప్రత్యేకముగా నియమించిరి. వారారు మా సములు యుద్వ్యక్తులము నందుండురు. వారయ ప్రాంతములకు వెళ్లుసంగతులన్నిటిని కండ్లాడూచు సంగతులను నిర్ణయించెదరు. సామాన్యముగా నివేశనములయియు నెంట్లు భూమిగనుండును. దరఖాస్తుదారులు మూడు నెంట్లు భూమిపై నను, నాలుగు నెంట్లు భూమిపై నను కావలయునని కోరి యెవల దొరతనము వారట్లుచేయుదురు. నివేశనములను వకపరచుకొనుటకైన ద్రవ్యములో నూటికి 20 రూపాయలకు యుద్దభాష్టుదారు ముందుగ చెల్లించి మిగిలినసామ్యును 2) సంవత్సరములలో ఆరమాసములలో యేడాదిలోయి కుర్చీ చేరువలయును ఆసామ్యుకవడ్డీ నూటికి 1 రూపాయలు నివేశనపుచ్చుకొనిన 10 సంవత్సరములలోపల దీనిని ధర్మాష్టుదారు అన్యాక్రాంతము చేయవూడదు. అందిండ్లను ప్రజలేట్టుకొనవలయును. ప్రభుత్వము వారేర్పరచినపై నివేశనముల ననుసరించి ప్రత్యేకాధికారి పనిచేయవలసియుండును. భూమిబాద్దను అతేజా ద్రికు సి. వి. ఇ. వి. ఎస్. ఓ. గారు ప్రత్యేకాభిప్రాయముల నిచ్చిరి. వారును ఆచార్యులవారును వడ్డీనూటికి 6 రూపాయల కంటే యెక్కువ వర్గని తెలుప ప్రభుత్వమువారు దీనిని వృద్ధి చేయుట లొగుండలేదు ప్రస్తుతభూ విధానములందు లోపములు లేనిని మేము చెప్పబలము కాని ప్రభుత్వము వారువక్రమించిన పని సంభాష్యముగా నున్నయన వారు పంచముల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు కాగలరు. ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న ప్రయత్నములననుసరించి పంచములు వృద్ధిలోనికి వచ్చెదరుగాక!

నుందరము !

స్వదేశీయము !!

ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదిలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు. సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చిట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాధంగము గలగుటకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరతైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0

గజికితైలము
డబ్బీ 1-కి 0-4-0

మోహినితైలము
సీసా 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధిము

చక్కని డబ్బీతో తెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డి పో,

109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి.

6, రంజు శెట్టిపేటి, మదరాసు

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము.

సామ్రాజ్య శాసనసభలో గా. రావు బహదరు బహుళ సంఖ్యతో గెలిచిన సంగతి.

నాయుడు మాత్రముగ జరిగిన సమీక్షాసమితిలోనే సుపరిపాలనను తెలుపుచున్న తీర్మానమును సుపరిపాలించుటకునే నిశ్చయము చేయబడినది.

"బ్రిటిష్ ఇండియాలో స్వపరిపాలన ప్రతిష్ఠాపనములు సంపూర్ణ సాధ్యముతో పనిచేయుటకును రాష్ట్రపునర్విభజనము గావించుటకును అవసరమైనవి రాష్ట్రముల నేర్పరుపవలెను. (2) పీఠైవహితుల పీఠైవహితము ముఖ్యముగా సైనిక భావము మాటాడుచున్నందున ప్రతిష్ఠాపనము వారు కోరినపుడు భాషాధారమున రాష్ట్రపు విభజనమును చేయవలయును. అని ఈ సభమువారు గవర్నరు జనరలు గారికి సూచించుచున్నారు."

20-8-1917 న చేయబడిన ప్రకటనమున హిందూదేశమును ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున ప్రధాన భాగముగ సుసంపాదించుటయు నచట రాష్ట్రభేదముల కొరతను సేర్పరుచుటయు ఆంగ్ల జేతమువారి రాజకీయ భావమున స్పష్టపరచబడుటచే ఆ ప్రకటనమును భారతీయుల వ్యతిరేక సంతకముతో ప్రతిగ్రహించిరి. ఆంగ్ల రాజ్యాంగ మంతరికర్తయగు వీడ్మాన్ చనములోను సానుభూతితోను నివేదనముతోను ఇట్టి భావమును ప్రకటించి నందులకు భారతీయు శ్రీ బాధ్య చక్రవర్తి గారికిని ఆంగ్ల జేతనానులకును కాళ్ళతముగ రుణపడియున్నారు. లానుకు బాధ్య, మాంటాగూ, కర్జన్ ప్రభువుల నేతృత్వమున చేర్చిన సంవిధానము భారతీయుల భాగ్యవశమున చేయబడినది. మెప్పుప్పుడు ప్రభువరా! మీ పూర్వజన్మము కృత నిశేధమున మీరిట్టి నాచనచేయుట తటస్థించినది. మీ పరిపాలనముననే ఈ సంవిధానమునకు మూలాధారము లేవునున్నది. వీరివలన ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము బలవత్తయి పరివ్రతమయి ఉదారతను భావోన్మేషము ప్రపంచమునం దెల్లవలయును మహావృత్తి కాగలను గాన మిమ్ముల నిధినించుట కనుమతింపగోరెదము. ఇప్పుడు ప్రసన్న రాజకార్యము ప్రారంభించినది గాని ఇది ఇవివరకే ఆరంభించబడి యుండవలసి నది. నేను దీర్ఘ కాలము నుండి వాంఛించుచున్న ఆశయములను స్పష్టములను, ఆశలను ప్రస్తుతైవ గానమును. దొరతనమునా రామోదయవలెనని వారిని కోరుటకు ఈ సంఘమువారి సహాయము నేమిచ్చితినిగాన నీ విషయము బహిరంగ ప్రశ్నగా భావించుటకు తామునుమించి నూతన శక్తి యమున కరిగించినందులకు నేను తమకు చాలకృతజ్ఞుడను.

రాష్ట్రభేదముల కొరతను.

ఆంగ్ల సామ్రాజ్య ప్రధాన భాగముగ రాష్ట్రభేదముల కొరతను సేర్పరుచుటకు వాంఛ నిధియటకు ఘనవిశాంకమున భాగముగా సాంఘాతికై కాంక్షము సంఘాతాంతర సంఘాతము సేర్పరుచుటకు మూలాధారముల సేర్పరుచుటయును గొప్ప ప్రశ్న మాలక్ష్యమునం దున్నది. విదేశ భావితకర్తమును సాకల్యముగ నిర్వచించు భారము చాలవరకెరుల వశమున నున్నది. బ్రిటిష్ ఇండియా సాంఘాతికము అంతర్జాతీయ పరిపాలనమును గూర్చి మాత్రమే ప్రధానముగ నాలించింపవలసి యున్నది. ఆయా భాగముల స్వాతంత్ర్యము-అధికారము- హక్కు- అధికము. శాసనసభాము. పరిపాలనము మున్నగునవి ప్రధానస్థానమునండియే కలుగవలెనను యిట్లుండి ఇతర స్థలములందు ఇతర కాలములందలి సాంఘాతికములకు కలిగియుండెను గాని మా కిప్పుడట్టి దేనియును కలుగటలేదు. హిందూదేశమున ప్రాచీన కాలము నుండియు భిన్నత్వ మధికముగ నుండినను ఏక పరిపాలనము ఆ పరిపాలన మప్రదత్తుడు కడు దుర్బలముగ నుండినను కలదు. అధిక లవయములందే భావమును - భూగోళ స్థానమును - నమ్మకలు - సాంప్రదాయములు - ఆద్యతత్వాము. జాతీయ భావము వెల్లడితాబడుటకుండి కలిగిన సామాన్య ప్రభుత్వము అత్యధిక రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము మున్నగు వానివలన ఆంగ్లసామ్రాజ్యభక్త్యమువారు భరత భండమున కొసంగదలచిన స్థానమునకు భరతభండమర్హత్యధికముగ నర్హతను కలిగియున్నది. అవిధానమునకు విరమము లేవును బడవలసియున్నది. పద్మ - మధ్య - ప్రాచీన దక్షిణ భాగముల సునిష్ఠానములు మధ్య స్థానకర్తలు తృప్తికరింప బడదగినవి కావు ప్రధానాధికార మనవరముగ దుర్బలము కానూడదని వీరివలన తెలు

స్థానిక చార్తరులు

(0)

కర్నూటక యంత్రశాలలలో దొంగతనము చేయుట: ఈ నెల 8 వ తేదీ 12 గంటలకు వై యంత్రశాలలలో కూలిగనుండిన గోపాలక్ అనువాడు సుమారు 5 రూపాయ విలువగల ట్యూబులను, ఒక తునాబును అపహరించి నందున వానికి ఒక మాసము కఠిన శ్రమ విధింపబడెను.

న్యూయిండియా ధరావతు కేసు: పి. కే. లిలాంగారి ధరావతు రు 10,000 లను మజూరాయిత్వమున దరఖాస్తు చేయబడెను. అందులకు తిలంగు గారు ఈ నెల 6 వ తేదీని చెప్పి పురికెచ్చి తమకు న్యూయిండియా పత్రికతో నెట్టి సంబంధమును లేదని వ్రాతమాలమున వ్రాసియుచ్చిరి. పర్యవసాన మింకను తేలలేదు.

కనిష్ఠేయుల జీతములు: చెన్న పట్టణమునందలి కనిష్ఠేయులకు జీతమును మరియెక్కురూపాయలు 1-1-18 న తేదీ నుండి హెచ్చుచేయబడినది. క్రొత్తగా చేయబడిన 13 లు జీతమిచ్చబడెను. మూడుగిండ్లలో రు 16 లు చేయబడెను. కనిష్ఠేయుల జీతములు ఆలవెన్సులసహా రు 9 లనుండి రు 18-8-0 లు హెచ్చించబడెను.

సర్ విలియము వెడర్ బర్న్ గారి మరణమును గూర్చిన సభ: చెన్న పురి మహాజన సభ, చెన్న రాష్ట్రీయ మహాజనభా కమిటీ, స్వరాజ్యమితి, చెన్న రాజధాని సంఘములవారి యాజమాన్యముల కింద ఈ నెల 12 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు ఘాతేలు హాలులో సర్ విలియము వెడర్ బర్న్ గారి మరణమునకు వారి గౌరవాధ్యము ఒక బహిరంగ సభ జరుగును. న్యాయపతి సుబ్బారావు పంతులు, బి. పి. డి. ఎల్, గారు అగ్రాసవాధి పత్యము కహించెదరు. ఈ సభలో చాలవారి శాసనసభ్యులును ఇతరులును యువస్వగించెదరు.

సర్ జిని నాయుడు సత్తిగారి ఛాయాపటము: చెన్న పురియందలి రత్నాకంపెనీ వారిచే తయారుచేయబడిన సర్ జిని దేవిగారి ఛాయాపటము మాకార్యాలయము కలంక రించినది. రత్నాకంపెనీ వారు అనేక భారత మనీషులయొక్క యు జాతీయ ప్రముఖుల యొక్క యు, జేతనత్వల యొక్క యు చిత్రపటములను తయారుచేసి ఆంధ్రజీవని స్వల్ప వ్యయమునకు లభ్యమగునట్లు చేసినందులకు వారు ప్రశంసాపాత్రులు. సర్ జినిదేవిగారి ఛాయాపటము కూడ రవ్యముగ తయారుచేయ బడినది. క్యాబినెటు సైజు వెల 1 రూపాయ. ఛాయాపటములు చెన్న పురిలోని బ్రాడేలో 157-వ నెంబరు మంజిరము నందలి రత్నాకంపెనీ వారియొద్ద దొరకును.

చున్నది. ఆయ్యది ప్రాచీన కాలమునందు పృథల యశ్రిప్రాయ మించు కంఠయును పాటింపబడిన నిరంకుశత్వము నాటి నీతి అపుడు ముఖ్య సామ్రాజ్య విషయములందు గూడ ప్రధానాధికారము అన్యస్థానమునకు మార్చబడినది. కాన నిజమగు సభికారమును రాష్ట్రభేదమును ప్రజలయందుండినపుడు రాష్ట్ర యాధికారులకు విశేషమగు సభికారము నొసగుట సమచితము గాదు. కాని యింకొక కార్యమున కేర్పరచబడిన వ్యయ పనికివచ్చునా?

అననుకూల రాష్ట్రీయ విభజనము.

వెనుక ప్రజల ఆశ్రిప్రాయమేమియును పాటింపబడు నితరులమున పరిపాలనా సౌకర్యమునకును చారిత్ర కాగతికమును చేయబడిన రాష్ట్ర విభజనము ప్రస్తుతకాలమున కనుకూలము గాదని నేను తలంచుచున్నాను. ప్రస్తుతమున్న కీర్తిని రాష్ట్రములందగా స్వపరి పాలనా ప్రతిష్ఠాపనముల కేర్పరచినచో పని భాగుగా జరుగదని నే నెంత మాత్రమును వానించువాడనుగాను. చాల ముఖ్య రాష్ట్రములలో హెచ్చగు మార్పులవలననులేను. నేనిపుడు సూచించిన మార్పులు జరుగువరకును సంస్కరణముల నాచరణమునకు లేకుండగూడదని నేను ఖండితముగ నుడివెదనుగాని కొన్ని రాష్ట్రములందైన పునర్విభజనము జరిగినగాని స్వపరిపాలనము గల ప్రతిష్ఠాపనము లనుకూలముగ పనిచేయవలసి నేనుచెప్పుటకు నేనుచేయును. మొత్తముమీద పునర్విభజనము సంపూర్ణ సాధ్యతకు సహకారము కాగలదు.

United Provinces

Kumbha Mela.

3 Millions Pilgrims at Prayag.

ALLAHABAD, February 12. Yesterday the feast of Amawasya was the biggest day of Kumbh Mela at Allahabad, and vast crowds of people from early morning till late at night approached the Banam to take a dip in the sacred waters. Numbers estimated have been about three millions in spite of railway restrictions. Processions were conducted in an orderly manner and there was no untoward incident. Officials were out till late in the evening and the Police and sanitary arrangements were very satisfactory. Numbers of Europeans watched the processions from Machana.

Punjab

Tejban's Appeal Rejected.

LAHORE, February 10. Sir Henry Rattigan and Mr. Justice Le Renssaignol today passed orders rejecting the appeal preferred by Mr. E. Tejban late Subordinate Judge, Daspur, in the Kastiwali bribery case in which the appellant was convicted and sentenced to two years imprisonment and Rs. 300 fine by Mr. Boyd, Special Magistrate, Ludhiana, on a charge under 161 Penal Code.

The Syndicate of the Punjab University has sanctioned the affiliation of the Sanatan Dharma College, Lahore to the B. A. standard. The college is now located in a commodious building on the Lower Mall gifted by the Hon'ble Rai Ramsaran Das C. I. E.

Death of Sir William Wedderburn.

LAHORE, February 11. A public meeting was held on Sunday afternoon at Bradlaugh Hall to place on record the profound grief at the death of Sir William Wedderburn. N. Fazli Hussain presided. The following resolutions were passed in solemn silence the whole audience standing: - The citizens of Lahore assembled in a public meeting place on record their profound grief at the sad and untimely demise of Sir William Wedderburn, Bart, whose large hearted sympathy with the people of India and their just aspirations will for ever be enshrined in our recollection and shall cement the bond between England and India. Resolved that the heartfelt sympathy and condolence of the citizens of Lahore be conveyed to the family of Sir William Wedderburn in their overwhelming loss which is equally shared by the people of this country.

Behar

The Special Tribunal delivered judgment in Tort case. Of 12 accused three were acquitted and nine convicted. Eight were sentenced to five years rigorous imprisonment and one to one year's simple imprisonment on account of old age.

South India

Compulsory Primary Education.

PUDUKOTTAH, February 11. At the last Library Conference held at Alangudi the Dewan, Mr. V. R. Durai Rajah, B. A., said that the question of the introduction of compulsory attendance at Elementary schools where education was already free was under the consideration of the Darbar.

The Jhansi Murder.

Prisoner Petitions the Viceroy. LUCKNOW, February 11. Mr. Thompson, Counsel for E. A. R. Nys has petitioned to His Excellency the Viceroy that in view of the facts that the prisoner made a full and voluntary confession that he was overcome by some temporary mental derangement which impelled him to commit the deed and on the ground of his extreme youth the sentence of death may be commuted.

ఆమృతంజనము

అన్ని వృద్ధులకు పరమావృతము. చక్కని వజ్రీతో సహా నీనా 1-5 నెల 0-8-0.

తెలనొప్పుల మాన్పుడు. పార్శ్వపు నొప్పుల బారిదోలును. వాయుప్రసృట్ల పొగొట్టును. ఆమృతంజనము వీధి, మద్రాసు, బొంబాయి.

Provinces on Linguistic Basis

Full Speech of the Hon'ble Mr. B. N. Sarma

MAY IT PLEASE YOUR EXCELLENCY,

I rise with a confidence new born in me, to move the resolution which stands against my name. The resolution reads thus:—

'This Council recommends to the Governor-General-in-Council (a) the redistribution of provincial areas, and the constitution of provinces, where necessary, to secure complete success for self-governing institutions in British India; (b) The re-arrangement of provincial areas on a language basis wherever and to the extent possible, especially where the people, speaking a distinct language and sufficiently large in numbers, desire such a change.'

It is with feelings of profound satisfaction and joy that the people of India welcomed the memorable announcement of the 20th August last wherein responsible government in India as an integral part of the British Empire has been declared to be the goal of British policy. The Indian people cannot be too grateful to His Majesty and the British public for the imaginative and sympathetic foresight and wisdom which dictated the policy of the Cabinet, and fortunate indeed are we for the happy combination, which brought together a Lloyd George a Montagu and a Lord Curzon. May we be permitted to congratulate Your Excellency on your rare good fortune, that it was on your initiative and during your regime are being laid the foundations of the fabric of a constitution destined to make the British Empire the mightiest, the loftiest, the purest and the most high-souled power the world has ever seen. Now that the work of reconstruction has been undertaken and not a day too soon, I have ventured to seek the assistance of the Council in pressing upon the attention of the Government for their acceptance my long cherished ideas, dreams, and hopes, and, may-be, illusions, and I am deeply grateful that Your Excellency has ushered the dawn of a new era in allowing this important subject to be treated as an open question.

Responsible Government

Responsible government as an integral part of the British Empire being the object to be achieved we are confronted with the problem of laying the foundations well and truly for the construction of a federation within a federation, a federal unit, part of a larger whole. The problem is simplified to the extent that the burden and responsibility of enunciating foreign policy in the fullest sense of the term rests largely with others, and British Indian federalism deals only or mainly with problems of internal administration. We are not confronted with another difficulty, which find the federalists of other times and at other places in that the privileges, powers and rights, financial, legislative and administrative, of the component parts proceeded from the centre. India is fortunate in that she has for untold ages, been in the midst of her diversity accustomed to a central control, however feeble at times such control may have been; and the essential unity of her economic interests, her geographical position, and the community of beliefs, traditions, the sense of oneness and nationhood, the product of centuries of common government coupled with large provincial independence eminently fit her for the constitution which His Majesty's Government has resolved upon conferring, and the essential and minute details of which are to be worked out. Western Hindustan, the Central, the Eastern, the Deccan have been the centres of power, the centrifugal forces are not negligible, demonstrating that the central authority cannot be unduly weakened. But it must be remembered that that was in the old days of autocratic rule, when the people counted for nothing, and the central control in truly imperial matters is now removed to a distant sphere. It is impossible therefore to confer with safety wider powers on Provincial authorities, where the real authority and responsibility is with the people, but would the machinery devised for another purpose do?

Unsuitable Provincial Areas.

In my humble judgment, the provincial areas constituted for administrative convenience and partly the result of historic accident, when the people had no real voice are eminently unsuitable in the altered conditions. I do not contend for a moment that self governing institutions cannot be introduced into the provinces as they are constituted with any hope of success; in the case of many important provinces, extensive changes are hardly needed and I would strongly deprecate the postponement of the introduction of reforms until the changes, I am advocating, are taken on hand; but I have no hesitation in stating that in some provinces at least self-governing institutions would work smoothly and harmoniously without a readjustment and a general redistribution it would pave the way for complete success.

Constitution of New Provinces.

I urge in this resolution that redistribution of areas and a constitution of new provinces wherever such redistribution and constitution may be found necessary for the complete success of self-governing institutions and urge that it should be done where three conditions co-exist, namely, that the people should desire such a change, that they should be sufficiently numerous and that they should speak the same language. I do not say that such changes should not be made even where the three conditions may not co-exist but they are not immediately necessary and the problem should not be complicated unnecessarily by raising avoidable agitation to attain an ideal state of things. I realise that a large number of languages are spoken in each province but on an analysis it will be found that the number of people speaking many of them in each province is comparatively small and in several instances though small minorities speaking a single language different from the principal vernacular are generally bilingual where a small body of people had migrated and found themselves in the midst of a large number speaking a different language. The process of assimilation has been going on for very many years; for example over two millions Telugu people are scattered all over the Tamil districts, having settled themselves down during the time of the Vijayanagar Kings and though they have not given up their mother tongue they have learned Tamil

language and are being educated in Tamil schools. The reverse process took place in the Telugu districts also. Compact areas and single language. Even if it were otherwise no separate provision can be made in the nature of things for such minorities and the problem therefore is confined to compact areas where there is a large population speaking but a single language. In such cases I feel sure that the Council will agree with me that a distribution of a constitution of a new province will be absolutely necessary by reason of the very nature of the introduction of self-governing institutions for provincial purposes, for promoting educational and administrative efficiency, for the strengthening of finance by reconciling people to additional expenditure and taxation and the efficacy and possibility of social legislation and to prevent bickerings and disputes and promote general harmony.

Legislative Councils and Representative Government.

If I could dream of the possibility of inducing the people of India to adopt one language even in the very remote future I should not have brought forward this resolution for discussion. India has had a Central government for ages but its past history as well as the history of the peoples in the world in general does not encourage one to entertain any such hope. After a century of British rule the number of English knowing Indians is but about a million and a half amongst 14 million literate people. It should be possible to hasten the pace but to expect the people of India to give up their mother tongues seems to be a wild dream and I dismiss it from consideration. The very nature of representative institutions involves an independent appreciation by the people of the problems of legislation and administration and finance, an appeal to the electorates and the wide use of the Vernaculars. I have had some 30 years experience of District non-official organisations and can speak with authority that during the discussions when the medium employed was English the assemblies were composed almost wholly of English educated Indians, but during the last 10 or 15 years in my own part of the country since the use of the mother tongue came into general vogue on such occasions and began to be almost exclusively employed the Assemblies have been composed of all the strata of society and have become large, real and living centres of activity. A similar phenomenon is discernable all over India during more recent years. Difficulty has been experienced in the conduct of Provincial Conferences where the problem has been attempted to be solved by making at least one speech compulsory in the language of the District wherein the Assembly meets. The provincial conference when it meets in our District has not the same vitality as the Andhra Conference by reason partly of the language employed in the former being foreign to the vast masses of the population.

Vernaculars the Only Alternative.

In the Legislative Councils in future influential men who know only the Vernacular or cannot express themselves clearly in English will be in a large majority and it would be impossible to conduct the proceedings where large bodies Tamil, Telugu, Canarese and Malayalee gentlemen have to sit and listen to speeches which they do not understand. The only alternative would be to confine the Assemblies to men proficient in the use of English. The position would be repugnant to the very nature of representative institutions and I am confident therefore that a separation would be necessary as soon as representative institutions should be a reality. It is of course, necessary to preserve the records and publish them in English as well but such a procedure does not touch the position now under discussion. I shall now point out several other difficulties in allowing the existing state of things to continue. It is quite within the range of practical politics that on essential questions there would be a wide difference of opinion between the people speaking different languages.

The Andhra Conference.

At several meetings of the Andhra Conference consisting of 1,000 to 2,000 delegates assembled from all parts of the Telugu Districts it has been almost universally resolved to suggest the necessity and desirability of employing the Vernacular as the medium of instruction in Secondary Schools. Opinion does not seem to have solidified to the same extent in other parts of the Presidency. Supposing in a future legislative Assembly the whole of the Andhra population should give a mandate to their representatives on a question like this the position would be intolerable if their internal improvement has to be governed by the votes of the other communities. In matters of social legislation also the communities do not see eye to eye and there would be considerable friction and difficulty in the passing of social legislation. Difficulties will also be experienced in the matter of location of educational institutions, distribution of funds regarding incidence of taxation and other similar matters.

Educational Efficiency.

The success of representative institutions would also depend upon the universal spread of education, and primary education in the first instance. The spread of primary education necessarily involves the growth of secondary education especially for the purpose of training teachers. The growth of secondary education would necessitate the multiplication of colleges and university education, wherein the vernacular would have to play a much greater part than it does at present, the necessary corollary follows that each language area should have at least one distinct university of its own wherein education would proceed on lines suited to its genius and the points of dissimilarity of views and conflict of interests, both financial and otherwise are bound to arise under one Government. The problem is particularly solved at present by requiring teachers and inspectors to learn two or three languages which means superficiality of knowledge, general inefficiency and at best but only a partial remedy. Educational needs would therefore necessitate a difference in ideas, difference in types, difference of institutions, which can be evolved satisfactorily

only under a distinct Legislature and distinct Government. Education in English in High Schools and Colleges should be made compulsory by statute.

Administrative Efficiency.

British officers and to a certain extent, Indian officers also of any province are at present transferred to different parts of the Presidency in order to qualify them to the higher positions of trust and responsibility. These frequent transfers to areas speaking different languages make it impossible for the officers to acquaint themselves adequately with the vernaculars; and also prevents the growth of attachment on the part of the officers as well as the people. And the desired influence for good is minimised unnecessarily and sometimes rendered impossible of acquisition. The administration of justice cannot but suffer by reason of the imperfect acquaintance of the judges with the vernacular, who can only acquaint themselves with documents and the real meaning of witnesses' oral evidence only through the medium of translations. Unnecessary cost is also involved leading to the ruin of litigants in a large number of cases. Reform of the administration of justice necessitates a departure on the lines suggested. The same may be said of the registration department.

Finance.

I have already alluded to the difficulties and disorder likely to arise in the distribution of taxes and the funds raised thereby. I would here only allude to one further fact that where the people are homogeneous in character and are bound together by ties of a common language and where the areas are small people are likely to be more willing to tax themselves for provincial improvements which would benefit those whom they understand and with whom they have close affinity.

Harmony and Peace.

Inequalities must always exist; but where they arise between the people who do not understand one another, they are likely to lead to unnecessary jealousies and friction which may occasionally become a source of danger. The relations between the Uris and others with whom their lot is cast, the cry of the Mysore to the Mysoreans, and Travancore to the Travancoreans and the desire on the part of the Andhra speaking people for a change are indicative of the conviction on the part of the people concerned that their progress would be facilitated by being allowed to evolve it according to their own genius untrammelled by others. The example of Austria-Hungary furnishes illustration of the struggle between people speaking different languages and the attempts on the part of the more favoured communities to suppress the views of others.

Protection of Minorities.

Under representative institutions in purely provincial matters it would not be right to jeopardise the interests of minorities, wherever they may be adequately protected. It is impossible to conceal that the three million Malayalees or the two million Kanarese whose representatives would be about seven and five per cent. of the assembly can have an adequate voice in Madras. The same may be said of the four millions Uris out of the 34 millions in Bihar.

Constitution of New Provinces.

The Andhra form a distinct group living in a compact area consisting of north Madras and 13 districts whose total population is between 17 and 18 millions, and the representatives of the districts during the last four years have been pressing the creation of an Andhra Province. The case of the Uris seems to be equally plain. They are but 6½ millions in British India and whether they are grouped with Bengal, Bihar or Madras would form a very small minority and such grouping would retard the development and success of representative institutions and their own growth on lines peculiar to them. On the other hand they are a sufficiently numerous body living in a compact territory whose population is larger than some of the minor kingdoms of Europe and the population of the United States at the time of the cessation from Great Britain. Similar remarks would apply to Malabar, and Sindh and Gujarat. It must also be noted that there may be a federation or combination for some purposes with the adjoining Native States, whose population is of the same race and speak the same language. For example the cost of a University may be borne by the British province and the Native States. Mysore has a University, practically Kanarese and has solved the problem of the Kanarese people until they can find resources for a separate University of their own. Travancore and Cochin are rich Malayalam States which have taken the problem in hand and the wishes of the people may be respected without any financial embarrassment. The adjoining Native States of Orissa are another instance in point on the question of cost. Enormous savings may be effected under various headings and if the people are desirous of effecting a change they must be prepared to pay for it. It must also be remembered that the salary of a Governor in American States varies from one thousand to ten thousand dollars and Orag, Ajmere, Marwar not to speak of the North-Western Provinces, furnish instances of small administrative areas. The language problem does not seem to require many additional provinces with perhaps the possible exception of Sind.

Redistribution of Areas.

Bombay and the Central Provinces furnish an instance where the language problem may be taken up for solution. The Hindi-speaking people of the Central Provinces form a contiguous compact area adjoining Behar and United Provinces and the Mahratta tracts are similarly situated with regard to Bombay. Mahratta speaking people seem to be extremely desirous of being brought together and the question of University education, and the language to be employed in Legislative Councils may find an easy solution by a readjustment at a reduced cost. My friends from Bengal and Assam will, I am sure, represent the wishes of the Bengalee-speaking people of Behar and Assam who seem to be desirous of being brought together. In this connection I cannot help making a few remarks with regard to North-Western Frontier Province, which has been proposed in some quarters to be excluded from self-governing India. The province has always formed part of India from pre-historic times was clearly so in the time of the Hindu and Mahomedan kings and their separation accentuating the existing differences on a religious basis would, in my opinion, be a great political danger to India. The problem should rather be to identify their interests with the rest of India to educate them under such ideas and under the existing tribes in the vast new colonies to be opened I would earnestly urge their reunion with the Punjab whether

the Hindi-speaking people living in the Punjab, United Provinces, Delhi and Behar and Central Provinces should be regrouped in an interesting problem which does not seem to be pressed for an urgent solution. The future of India is largely bound up with their advancement as has been the case in the past. But whether they fall under one, two or three governments, will not affect the political equilibrium in any large degree. The times have changed; the rest of the peoples of India form as important a group and therein lies the safety to the unity and harmonious development of a united India. No people can dominate the rest in a manner analogous to Prussia as is feared in some quarters. My resolution may suggest the enquiry as to whether the larger provinces should be cut up into smaller units as has been proposed by Mr. Curtis and others. The sentiment of Bengal and the United Provinces as far as can be gathered and further from their present position seems to be decidedly against it and I have already indicated that the wishes of the people must form a condition precedent to any redistribution. Furthermore on analysis it will be found that we have got in all the provinces the division which correspond to smaller States of Germany or the United States. We have 250 districts with an average population of 900,000, some of which are 3 million strong; others about half a million and so on. And it will be found that only nine out of forty-eight of the United States have a population above 3 millions. 13 between 2 and 3, 11 between 1 and 2, and the rest below 1. With the exception of Prussia, the German States present the same problem. The same may be said of Switzerland. We have therefore units of the size advocated. But no one has yet felt that for legislative purposes any of these districts require a separate constitution. The bye-law making power, which at present partakes of the nature of legislation may be enlarged, where necessary. It would be a mistake to promote the creation of intermediary bodies in opposition to the sentiment and wishes of the people. If the larger provinces find such a decentralisation necessary, there will be time enough to consider the question. But at present we have Imperial finance, All India finance, provincial finance, and local finance, and need not complicate the matter by adding another category of sub-provincial finance. It would also be found that once legislative powers are conferred upon these, it would be difficult to deprive them of the same as has been found when a federal constitution had to be framed for the United States and a separatist tendency would also be created thereby.

All-India Legislation.

By the creation of provinces and redistribution of areas on the lines indicated, we shall remove as far as possible all the causes for provincial and racial jealousies and provide a basis of representation for the constitution of the All-India Council. The men who would benefit themselves for All-India legislation of an Imperial character would qualify themselves by the study of English and the language problem would not present the same difficulty as in the provinces. And the vast variety of languages would also make imperative the use of a common language viz English with rare exceptions. The real cause of friction would naturally be for a distribution of financial burdens and care would, I am sure, be taken in rendering the central Government largely independent of provincial financial help and if such may be necessary, it would be made dependent upon certain data which would not admit of wrangling or dissatisfaction. The similar causes which may disturb harmony would generally be found in the provincial and local councils and local bodies and the essential unity of interest in all large Imperial matters of the people would make for the harmony of the deliberations of the Imperial Assembly.

Conclusion.

The foregoing remarks clearly show that in the whole of the upper Hindustan with a population of 150 millions from the Punjab to Assam the problem is of a minor importance and no extensive changes are needed. The question does not arise in Burma. It is equally evident that changes are necessary in the Deccan, Southern India and the East Coast. The numerous memorials presented by the several peoples living in these tracts to Your Excellency and the Secretary of State during your recent tour, the innumerable resolutions passed for very many years by the people concerned and extending for a period long anterior to the contemplation of the present reforms are indicative of a desire on the part of the people for a change; and all the conditions referred to in my resolution are complied with in our case. But I do not wish to be understood to endeavour to complicate the problem of reforms with the question of redistribution of areas and constitution of provinces. What powers should be reserved by the Government of India, how the legislatures to be composed, what decentralisation of power is permissible, how the provincial legislatures are to be elected and composed, what powers they shall exercise in administration, legislation and finance are problems which have no relation to the question under discussion. The latter are details to be worked out in the case of each area and may be modified by an alteration therein. But I have ventured to bring forward this resolution at the present time fully convinced that the solution of the question would also have to be undertaken immediately and without delay in order to ensure the complete success of self-governing institutions and that modifications may be introduced at as early a date as possible. I realise the reluctance of the Government to deal with the problem having regard to its experience in the case of Bengal. But as my resolution proposes the consent of the people or a large majority of them no such difficulties need be apprehended. I would suggest the appointment of a Commission to determine the need for redistribution and constitution of new provinces and their areas; and the new electorates under the reform scheme will have ample opportunities of expressing the wishes of the people, if this question cannot be solved earlier I hope I have said enough to justify my demand for an early change on the lines suggested in the resolution. It only remains for me to thank the Council for the patient hearing which they have been pleased to accord to me. The divisions I have suggested are amply sufficient to meet the purpose. Pray do not cut me up into further sub-divisions, rendering cohesion and common action impossible. The native states furnish us an example how their numbers render it difficult for them to arrive at conjoint action and further regrouping for representative purposes is felt to be necessary but difficult. We are on the eve of great political changes in the world, first as in industries trusts are squeezing com-

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Central Powers

German Ultimatum to Rumania.

Peace Within Four Days.

Rumanian Cabinet Resigns.

LONDON, February 11. German newspapers state that General Von Mackensen, on the 6th February in the name of the German Government, sent an ultimatum to Rumania that she must negotiate peace within four days and the Rumanian Cabinet, after a long discussion, resigned and the King has accepted its resignation.

Report of Ultimatum Confirmed.

LONDON, February 11. Reuter has obtained confirmation of the German ultimatum which was communicated to Rumania on the 5th February, the Cabinet resigning on the 8th. The ultimatum expired on the 9th February, but developments have not at present transpired.

French Press on the Situation.

LONDON, February 11. PARIS.—With regard to the German ultimatum to Rumania, newspapers point out that the Rumanian army is still a considerable force, capable of constituting a serious menace especially to Germany, as the Rumanians are confronted by only a weak curtain of troops.

Russia

CIVIL WAR IN FINLAND.

Finns Defeat Bolsheviks.

Finns Seek Swedish Help.

LONDON, February 11. Civil war is raging more fiercely than ever in Finland and is developing in favour of the White Guards according to despatches from Stockholm which is the headquarters of the Finnish Anti-Bolshevik organisation. The despatches state that the White Guards defeated the Red Guards at Knopie and Antsrea in the province of Karalen and have captured Iitborg. Two thousand Red Guards have been taken prisoners and many guns and rifles captured in these engagements. A battle is now proceeding at Viippala on the Traparanda road. The Finnish Revolutionary Commissioner, in an interview with the "Manchester Guardian," said that four thousand young better class Finns had been serving in the German army throughout the war and had returned to Finland with arms and munitions to suppress the revolution, while the Finnish Senate had tried to arrange a secret agreement with Sweden to send three hundred thousand troops to Finland to expel the Russian garrison.

Effect of Ukraine Peace.

Great Relief in Austria.

LONDON, February 10. AMSTERDAM.—The peace with Ukraine has come as great relief to Austria. Many buildings in Vienna are beflagged. Austrian newspapers express a confidence that the peace will bring important economic relief to the quadruple Alliance and they anticipate that its effects will be felt in Russia and Rumania and possibly elsewhere.

The "Neus Feris Presse" declares the "Great break up of war has begun in the East."

LONDON, February 11.

STOCKHOLM.—Bolsheviks at Helsingfors have decreed that workers must be paid their wages during strike.

LONDON, February 11.

AMSTERDAM.—Three official Representatives of Austrian Agricultural Societies have gone to Kieff to discuss the economic questions.

panies out of existence, so in the world of politics combinations of states with practically a partial surrender of sovereignty as it has been hitherto understood are not improbable. There would therefore appear to be reasonable ground for hope that even the wildest and maddest Indian revolutionary would be reconciled to the federal partnership so generously conceded by the liberty loving British public. The unity of Indian nationhood and the community of the economic and political interest of the Indian people I have already dwelt upon. But there is enough diversity to make that cohesion solid and indestructible only with the co-operation and help of the British people. And as far as human foresight can see there does not appear to be any reason why the union should not be permanent and for ever so long as the foundations are well and truly laid and all parties understand the limitations of their position. So wielded it may be that the mighty British Empire may not need any outside alliance to keep the peace of the world. The war has purified the souls of men and politicians of the dross of selfishness and greed to a perceptible extent. Let the structure be laid while under the influence of such a holy fire before human passions and selfishness regain ascendancy. I am confident with such lofty minded statesmen at the helm under the guidance of an able, high-minded and far-seeing premier and an able, and energetic Secretary of State with a sympathetic government of India and with knowledge and willingness to move and aid under your guidance I feel sure the structure will well and truly be laid in the immediate present. I commend this resolution to your acceptance.

Control of Vladivostock.

1200 Sailors Sent from Russia.

Siberia's Independence.

LONDON, February 11. HARBIN.—Bolsheviks have arrested members of the Siberian Provisional Government, and also the Deputies of the Tomsk Duma in order to prevent the establishment of an autonomous Siberia. Twelve hundred sailors from Petrograd have arrived at Vladivostock to prevent Cossacks from securing control of Vladivostock.

America

The American Secretary's War Report.

LONDON, February 11. WASHINGTON.—The Secretary's weekly report expresses profound appreciation of the splendid work of the British Navy in rescuing the troops on the "Tuscania" and draws special attention to the action of Destroyers in rendering succour until no longer required, notwithstanding the fact that a submarine was lurking in the vicinity. It acknowledges the warm-hearted reception by Irishmen at small ports where the rescued men were landed.

After referring to the minor activities of the Americans on the Lorraine front, particularly in anti-aircraft operations and sharp-shooting, the report says:—The Dual Monarchy's desire for peace is increasing daily. Austrians resent sacrificing their forces on distant battle-fields in order to further German ambitions alien to their interests. Heavy fighting is occurring along the entire British front although actions are only local. The Report expresses the opinion that the impending offensive will develop simultaneously at different points of the line as an outcome of these engagements. The British had enemy's full measure in these undertakings and had the situation well in hand. There had been very lively fighting on the French front. Italians were continuously harassing and bombarding the enemy. Rumanians, who were eighty per cent stronger than they were last year, were attempting to remain faithful to the Allies' cause although surrounded by foes. Rumanians had taken over the whole front from Galatz to Czernowitz.

High Prices of Silver.

Favourable to Germany.

LONDON, February 11. Commenting on the possibility of the United States fixing the price of silver at a dollar an ounce the "Financier" contends that the abnormally high price of silver favours Germany and is against the interests of the Entente. The Paper says:—The fixing of price will help to stabilise Indian currency only if the fixed price is below the metal value of the rupee say about eighty six cents.

Great Britain

Man Power & Engineering Trades.

Reasonable Attitude.

LONDON, February 11. The result of to-day's large representative meeting of Clyde Engineering and Shipbuilding Trades confirms the reasonable attitude prevailing on the Clyde as regards Man Power. The meeting passed a resolution that it would await the decision of the Allied Labour and Socialist Conference on February 20th, and again discuss the question afterwards.

Half-Time System of Educating

Children.

Must Go.

LONDON, February 11. Mr. Fisher in a speech at Huddersfield said that Half-Time system in Yorkshire and Lancashire was holding up the development of higher and elementary education all over the country. Half-Time system must go.

LONDON, February 11. MELBOURNE.—Federal circles confidently state that Mr. Hughes has received and accepted an invitation to the Imperial Conference.

150 Million War Savings Certificates Purchased.

LONDON, February 11. Until February 9th and 2nd respectively, the Bank of England had received applications for approximately 352 millions sterling and Post Office for 16,700,000 of National War Bonds. Nearly 150 million of fifteen and sixpenny War Savings Certificates have been sold.

Sir E. Carson's Resignation.

Consequent Appointment.

LONDON, February 11. The Press Bureau says Sir Edward Carson's resignation necessitated the appointment of a Minister of Propaganda and Sir Frederick Cawley believing that the Propaganda Ministry might usefully be combined with the Chancellorship of the Duchy of Lancaster resigned the latter position and Lord Beaverbrook has been appointed to the joint position of Minister of Propaganda and Chancellor of the Duchy of Lancaster.

General

Ex-King's Subsidy Stopped.

LONDON, February 11. ATHENS.—King Constantine's subsidy will be stopped, in view of his hostility to Greece, the latest instance of

TELEGRAMS.

which is the despatch of Greek officers from Goerlitz to Constantinople to recruit Greek ottomans to fight the Greeks in Macedonia.

Embargo on Dutch Cables Raised.

LONDON, February 11.
The embargo on Dutch cables has been provisionally raised.

LONDON, February 11.

AMSTERDAM.—Papers imply that the raising of embargo on cables is the result of the offer of Holland to submit the matter to arbitration pending which the transit of sand and gravel will be stopped. They also suggest that if Germany does not allow Dutch Commission freely to investigate the matter Holland will be relieved of any obligation to allow the transit of such materials.

Death of Ex-Sultan Abdul Hamid.

LONDON, February 11.

AMSTERDAM: A telegram from Constantinople reports the death from inflammation of lungs of Ex-Sultan Abdul Hamid.

Western Front

Enemy Raiders Repulsed.

Successful British Aerial Activity.

LONDON, February 11.

Last night's communique from F.M. Sir Douglas Haig said: Hostile raiders were repulsed with loss last night southward of Mouchalesthorpe. There has been hostile artillery fire southward of Cambrai. Several successful aerial reconnaissances were carried out on Saturday, in spite of low clouds and high winds. Nearly a ton of bombs was dropped on various targets. Observations enabled artillery effectively to engage hostile batteries. One German machine was driven down and one of ours is missing. Our bombing machines, of which one is missing, carried out a successful raid in unfavourable weather on Saturday night, dropping nearly a ton of bombs with good results on an important railway junction and sidings at Courcelles Les Meiz.

Bad Weather Restricts Activity.

Various Enemy Test Raids.

LONDON, February 11.

Reuter's correspondent at the British headquarters wires that bad weather has restricted our activity in the last few days.

The Germans continue freely to employ their increasing artillery and are carrying out raids at various parts of the line in order to learn what we know of their future plans and what steps we are taking to counteract their prospective efforts.

Despite adverse atmospheric conditions we have kept tally with all the movements of enemy troops and material.

Violent Artillery Firing.

LONDON, February 11.

This afternoon's French communique reports fairly violent artillery firing in the regions of Nieuport and Jubincourt, south of Moronvillers and in Champagne.

Enemy Coup de main Collapses.

LONDON, February 11.

Last night's French communique said:—There have been violent artillery actions on both banks of the Meuse and in the Vosges. An enemy 'coup de main' on small posts in the Bourcelles region of Argonne collapsed.

LONDON, February 11.

Marshal Haig's Communique this afternoon says:—Australia made a successful raid southeast of Messines, inflicting casualties and took 28 prisoners. Belgian patrol attacked a post in the Merckem sector, killing the garrison.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Secretary of States Message.

Progress of the war.

DELHI, February 11.

His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 5th instant from the Secretary of State for India.

Nothing is reported from the British and French fronts. The usual aircraft artillery and raiding activity continues on both sides.

The Italians have maintained their recent capture east of Asiago against Austrian attack, the Italian artillery breaking up the assaulting columns.

A British submarine was lost in attempting to torpedo the Goeben in the Dardanelles.

The British have slightly advanced their line 14 miles north of Jerusalem.

The British and the Portuguese are successfully pursuing the remaining German forces which fled to the Portuguese territory.

The Supreme Allied War Council have announced that in view of the speeches of the German and Austrian Chancellors the only immediate task before it is the immediate prosecution of the war.

A fresh crisis has occurred in the peace negotiations at Brest Litovsk, the principal representative of the Central powers being recalled to Berlin for conference.

It is understood that Sir W. Vincent on completion of his special duty will return to the Home Department Government of India, as member in charge when Sir James DuBoulay and Mr. S. R. Hignell will revert to their substantive appointments.

Calcutta

The National Bank Case.

Mr. Basu to be Examined on Commission.

CALCUTTA, February 11.

At the High Court to-day before Mr. Justice Choudhuri an application was made on behalf of the Maharaja of Durbhanga in the suit instituted by the Bengal National Bank against the Maharaja of Durbhanga and ex-directors of the Bank for the issue of a commission to examine Mr. Bhupendra-nath Basu. It was stated that the Maharaja was now the only defendant, the suit against other defendants having been withdrawn. Mr. Basu was a material witness in the case in respect of the possession of certain securities by the Maharaja. It would be impossible for Mr. Basu to come down to Calcutta from Delhi, but he will be there till the end of this month. His Lordship issued a commission for the examination of Mr. Basu. The hearing of the suit was fixed for 3rd April next.

CALCUTTA, February 11.

There will be a commercial class for ladies at Writers Buildings on Tuesdays and Thursdays when lessons will be given free of charge, the course lasting from two to three months. The object is to fit women to replace men as commercial clerks in business offices generally if need should arise.

Secret Revolutionary Society.

Five Members Brought to Good Behaviour.

CALCUTTA, February 11.

On the 24th March the Dinajpur police on receipt of a telegram from the Calcutta C. I. D., raided a house which was empty. While returning the police arrested a young man named Gurudas as he could not give a satisfactory account of himself. His room was searched and four cartridges were discovered. The police raided several houses and arrested four other young men. Proceedings were then taken against these five men under section 110, Criminal Procedure Code, on the ground that they were members of a secret revolutionary society at Dinajpur, the object of which was to overthrow the Government, and that they collected money by decoits and murders. Their 'modus operandi' was that some members of the conspiracy hired houses secretly and retreated thereafter to these secret dens. The Magistrate of Dinajpur found that the accused were members of a larger band whose political activities extended all over Bengal and were connected with previous decoits in different parts of the country and bound them down to be of good behaviour for three years on personal bonds of Rs. 10,000 with five sureties of Rs. 2,000 each. On appeal the Sessions Judge of Dinajpur held that the accused were associated for the purpose of spreading disloyal doctrines and were engaged in inculcating ideas of armed revolution in the minds of schoolboys and students. Against this order the accused moved the High Court to-day. It was urged before Justices Chitty and Smither before whom this application was made that the Judge was wrong in accepting the evidence of an accomplice, who was uncorroborated, as to the political propaganda of the accused, that the accomplice had made six different statements to the police and had admitted that we was threatened with internment. Their Lordships issued a rule on the District Magistrate of Dinajpur to show cause why the order complained of should not be set aside. The accused were directed to be released on bail, pending the hearing of the rule to the satisfaction of the Magistrate.

H. E. Lord Renaldshay opened the Carmichael College at Rangpur to-day and announced the grant of half a lakh or rupees towards the capital expenditure from Government funds.

Bombay

Rumours of Sh p Looting in Poona.

(Delayed in Transmission)

POONA, February 11.

Between 1 and 2 p. m. to-day the shop keepers in the Poona Cantonment were thrown into a state of great excitement by the rumour that shop looting had taken place in the city. Shutters were immediately put up and in a very short while a great part of the business of the Cantonment Bazar was at a standstill. Inspector Corby, Sub-Inspector Shinde and other Police officials who were summoned succeeded in restoring confidence and in a hour or two the normal business of the Cantonment was in full swing. Rumour however had a substantial basis of fact. A short time prior to the hour named it appears a party of men belonging to the Labour Corps had a dispute among themselves in Poona city. From words these men came to blows, and in the tumult that followed these men struck sign boards on shop fronts, and created a disturbance. Great crowd followed after them and as men ran along the city streets they upset one or two protruding stalls, and struck the occupants with sticks. Among the latter was a woman who kept a small tray under an umbrella which rioters struck with banners. Men of the Labour Corps were however followed up by some Indian Police men and a number of people working in the shops who intercepted them before they could escape over Lakdipool Bridge to the Bhamburda side of the river. Here the men of the labour corps who are said to be mostly Pathans were stopped and asked to return to the head police office in the city called Faraskhanda. They refused and in the fracas that followed several policemen were injured. With the assistance of the nazir people however 25 rioters were arrested and are at present in the city lock up where Mr. Boyd, D. S. P., held an inquiry. No looting of any kind was indulged in and the visit to the town at 3.30 p. m. showed that beyond the shops closed on account of plague, business was proceeding quite as usual.

"Irresponsible Journalism".

Mr. Horniman Taken to Task.

BOMBAY, February 11.

The fifth Presidency Magistrate to-day delivered judgment in the hoaxing case in which Mr. Blanco-Braganza stood charged with cheating the Editor of the "Bombay Chronicle" in respect of Rs. 300 under circumstances already reported. His Worship convicted her under Section 420 I. P. C. and taking into consideration her prayer for mercy and also the statement of the prosecuting officer that he did not press for a severe punishment sentenced her to a day's simple imprisonment and a fine of Rs. 500 in default to suffer three months rigorous imprisonment. The Rs. 50 found in possession of the accused was ordered to be returned to Mr. Horniman. As to the disposal of Rs. 450 produced by the accused to make up the amount and which was claimed on behalf of Mr. Horniman the Magistrate held that as they were not part of the money fraudulently obtained by the accused which she had already spent he could not make an order in respect of the amount and the accused must be guided by the advice of her counsel as to what to do with the amount. In the course of his lengthy judgment the Magistrate said: I must say it was most unfortunate that before assuming the responsibility of publishing the appeal Mr. Horniman did not take any steps at all to satisfy himself of the story of the accused was genuine. The result of his precipitate action had been that several persons were misled into contributing their money towards a fictitious object. It is to be hoped that this case will be a caution to the public against such instances of irresponsible journalism.

Epsom Salts.

A Warning.

BOMBAY, February 11.

A warning is issued to the public by the Police Surgeon of Bombay against the using of Epsom salts unless obtained from a reliable source. Several accidents have occurred here lately owing to Oxalic Acid being mistaken for Epsom salts.

High Prices in Bombay.

Controller of Prices' Announcement.

BOMBAY, February 11.

Mr. P. R. Cadell, Controller of Prices, presiding at a prize distribution of schools attended by boys of the Deccan Mahatta labouring classes, announced that the Government were taking immediate action to control the high prices prevailing and that they would shortly have a notification fixing a standard of rents for all rooms and houses, which he hoped would give great relief to the working population. Regarding the prices of food stuffs and other articles the government were going to appoint ward committees which he hoped, would help in reducing the prices. He urged them to help the Government efforts by practising economy.

Bombay Improvement Trust.

Discussion in Corporation.

BOMBAY, February 12.

At Monday's meeting of the Bombay Municipal Corporation discussion on Sir Ibrahim Rahimtullah's resolution on transferring the powers and functions of the Improvement Trust to the Corporation was resumed. Sir Dinshaw Wacha criticised the action of the Improvement Trust and specially of Mr. Orr as its chairman, remarking that Mr. Orr had directed his energies mainly to making wide roads and neglected the improvement of slums in the city. He characterised the trust as a brilliant failure and said that the time had come for handing over the work to the Corporation.

Mr. F. A. M. Vincent said that he wished to be enlightened by Sir Ibrahim as to the executive, administrative and deliberative capacity of the Corporation to carry out the work now entrusted to the Trust, looking to the fact that the executive were clogged nowadays from time to time. Sir Ibrahim replying dwelt on the various points raised by Mr. Orr in his speech and described the trust as an institution for making money and submitted that the bogey of bye laws was part of the scheme for selling the trust land at high price. Sir Ibrahim contended that all money spent by the Trust was not at its own initiative, but by the command of the Government in order to provide big roads. The programme of sum improvement had been set aside and they were justified in demanding that in view of its failure to fulfil its primary duty, sanitary regeneration of the city, the Trust should no longer be allowed to exist as a separate institution. He said that the Corporation were not against making suitable bye laws, but they were bound to consider public interest before making them. Replying to Mr. Vincent as to Corporation's capacity to carry on the work of local self-government Sir Ibrahim said that the Corporation's past record was a sufficient reply, and if the Corporation were not competent to do its work it should be abolished at once. Sir Ibrahim's resolution was carried by a large majority only three members voting against it.

Burma

The "Ayuthia" Explosion.

Explosives Inspector to Find Out the Cause.

RANGOON, February 11.

In consequence of the "Ayuthia" disaster last week Mr. Lister, Second Engineer is in a critical state. He is suffering from concussion of brain. His memory is blank regarding the accident and subsequent results. The Magistrate is holding departmental enquiry into the foundering of the steamer while the Local Government has placed on deputation the Chief Inspector of Explosives to go into the causes of the explosion.

Rs. 15,000 to Charities.

By Mr. Jamal.

RANGOON, February 11.

On the occasion of the triple marriage of his one son and two daughters at the Jubilee Hall last evening the Hon'ble Mr. A. K. A. S. Jamal made a donation of Rs. 15,000 to the various public charities and institutions in Rangoon.

చెన్న పురాంధ్రనభ

ప్రహరదనాటక ప్రదర్శనము.

ఈ నెల 9 వ తేదీ కనీసమునాడు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు సభవారు (బాడ్స్ 9) ఆంధ్రాహలనందు కీర్తికేళులగు ధర్మవర్మ కృష్ణమాచారి (ఆంధ్రనాటక పితామహ బిరుదాంకితులు) గారితో విరచితమగు ప్రహరదనాటకమును ప్రదర్శించిరి. శ్రీ శ్రీ పీఠికాపురి సంస్థానాధీశులగు శ్రీ రాజారావు వేంకట కుమారమహిపతి నూర్యారావు బహదరుగారు గ్రామము నలంకరించిరి దివాను బహదరు పానుగంటి రామారాయణంగారు దివాను బహదరు కలవల రామానుజంశ్రేష్ఠిగారు గౌరవనీయులగు రావుబహదరు మోచెర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు మునగాల రాజాగారు వెంకట ప్రగడ, మునునూరు, ఈలగిరి, జయందూరులు వేంకటగిరి కుమార రాజాగారు భద్రాచలం రాజాగారి కుటుంబమువారు నెల్లూరు జిల్లాలోని సుప్రసిద్ధులగు రెడ్డి ప్రముఖులు మున్నగువారు పలువురు ప్రదర్శనమునకు వచ్చిరి.

ఈ ప్రదర్శనము కేవలము సభ్యులకొరకు మాత్రమే ప్రదర్శింపబడినది. సభవారి భవనముననే స్థిరమగు నాటకరంగస్థలము నేర్పరచు కలంపుతో నీ భవనమును పుచ్చుకొని దానియందు ప్రవేశమై గాని ఇటీవల కొన్ని యధ్యంతరములకారణముగ కలుగుటచే వారు స్థిరముగ నేర్పరచు నింతవరకును చేయ వీలుకలగలేదు. బహిరంగ ప్రదర్శనము మొనరించుటకు గూడ దానివలననే అధ్యంతరము కలిగినది. కాన తాత్కాలిక రంగస్థలము నేర్పరచి సభ్యులకొరకు మాత్రమే ప్రదర్శించినను అనుభవనంకరకు రంగాలంకారములు బాగుగ నేయున్నవి.

హిరణ్యకశ్యపాత్రధారి యగు నెల్లూరు నాగరాజారావుగారును, లీలావతిపాత్రధారి యగు గురుపుగారి వేంకటకృష్ణయ్యగారును ప్రహరదనాటకధారులగు నలుగురుబాలురును ప్రశంసనీయులుగ పని చేసిరి.

వారిలో నాటక ప్రహరదనాటకధారి యగు బాలుడు తన పాత్రభాగమును సముచితభివ్యుత్థముతోను గానముతోను ప్రదర్శించి సభ్యుల నానందింపరచుట గావించెను. మొత్తము మీద నాటకము చాల బాగుగా ప్రదర్శింపబడినది. నారదాది పాత్రధారులు గూడ బాగుగా ప్రదర్శించిరి. వెనుక దివాను బహదరు కలవల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారితో నొసంగబడు నని ప్రకటించబడిన రజితపాత్రములు మూడూ మొదటి చంద్రహాసనాటకమున కుంభిర స చంద్రహాస మదన పాత్రధారులగు, శ్రీయుత టి. రాఘవాచారి బి. వి. ఎల్ గారి కని సరస్వతుల వేంకటసుబ్బయ్య శాస్త్రిగారికిని ఎం. సత్య నారాయణ నాయుడుగారికిని యొసంగబడినవి. శ్రీయుత నల్లగురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు దాతల పక్షమున రాఘవాచారిగారి కిది సభాసహకార్యదర్శులగు నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తక్కినవారి కిద్దరికిని రజితపాత్రముల నొసంగిరి. రాఘవాచారిగారు ఆంధ్ర సభాభివృద్ధిని గూర్చి ఆంధ్రులకు ప్రోత్సాహము కలిగించుచు గంభీరవన్యాసము నొసంగి రజితపాత్రమును స్వీకరించిరి.

శ్రీయుత కాళ్లవారి గోపాలరాయ కవిగారిచే వ్రాయబడిన పీఠికాపురాధీత ప్రకంఠక పద్యములను నాటకరంగమున మెరుకుముగాడి శేషగిరిరావుగారు చదివిరి. ముదితప్రతులు సభ్యులకందరికిని పంచివెట్టబడినవి. కాగ్యదర్శులు శ్రీరాజాగారిని భువ్వహాలంకర్తల గావించిరి. ప్రముఖుల కందరికిని పున్నగుచ్చముల నొసంగిరి.

వెనుక రావునాపాటు కలవల కణ్ణయ శ్రేష్ఠిగారు నాయకపాత్రధారియగు గురుపుగారి వేంకటకృష్ణయ్యగారికి స్వస్థపతకము మొసంగెదనని ప్రకటించబడినది గాని ఆ పతక మింతవరకు నియ్యబడిరాలిందలేదు. కారణ మెవ్వదియో గ్రహించబడలేదు. వాద్దాన మొనరింపబడిన పతకములు మున్నగు వాని నొసంగుటలో నవవరకును సాలస్యము జరుగుట పాత్రధారులకు నిరుత్సాహకరమగును. కాన దాతలను కాగ్యదర్శులు నట్టి విషయములం దించుక శ్రద్ధ వహింప దగునని నూచించుచున్నాము.

ఈసభామందిరమున కాళ్లవారిగారు నాటకరంగస్థలమును స్థిరమగ నేర్పరిచి బహిరంగప్రదర్శనముల నొనరించుటకు గల ప్రతిరోధములను నివారించుటకు సభివారు వెంటనే శ్రద్ధవహింతురుగాకయని కోరెదము. ఇది కేవలము సభ్యులకు మాత్రమే యని నియమింపబడుటచే మొన్నటిదినమున ప్రకటన ఫలకమునుచూచి లోనికవచ్చినవారందరో టిక్కెట్లను బడయ

చాలక విఫలమనోరథులై మరలిపోవలసివచ్చినది. కాగ్యదర్శుల వాకసంఘమున చాలముమట్టడి గల ప్రముఖులందరో యుండి యునులభసాధ్యమగు నిట్టిముఖ్యకార్యముపట్ల నుదాసీనులగుట చాల విచారకరము. ఇట్టిభవనమున నాటకరంగస్థల మేర్పరచుట బహిరంగ ప్రదర్శనమున కవకాశము కలిగింపబడినచో సభవారికేగాక చెన్న పురిలోని నాటకప్రదర్శకుల కందరికిని గూడ మహోపకారము కలుగగలదు. ఇదివరకు విజ్ఞోరియా పురమందిర మొక్కటి మాత్రమే యుండుటచే చాలమందికి సరిగ కావలసినపుడు రంగస్థలము దొరకక చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. అయిబ్బంది దీనివలన తొలంగగలదు. కాన కాగ్యదర్శులు కోశాధ్యక్షులు కలవల సోదరులు మున్నగు ప్రముఖులందరును పనిబూని ఈకార్యము ననాలస్యముగ నెరవేర్చురుగాక యని కోరుచున్నాము.

ఈ మందిరమునకు తగిన నాటక రంగము నేర్పరచవలె ననిన చాలభవనము మవసరమగును గాని భవనమును పదాన్యలను జయిందూరులు నగు సభ్యులెల్లజూల తలంచి సహకార భావమున తోడ్పడినచో నది సులభముగ నెరవేరగలదు గాన నెల్లూరు నందులకు పూనుకొని ఆంధ్రాహలనపేరు సార్థక మగునట్లు చేయుదురుగాక యని వేడెదము.

హనుమద్గంధాలయము

చిత్తూరుజిల్లా నారాయణవరమునందలి హనుమాన్ వస్త్రశాల మేనేజరు రంగయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈపురమునందు హనుమద్గంధాలయము కడచినదికంటెనెల 9 వ తేదీని స్థాపించబడినది. దీనికొకట 6 గురు చెరి యొకరూపాయ చందామొసగును సంఘముగా నేర్పడిరి. చెన్న పురిలోని భారతబంధా లిమిటెడ్ మేనేజింగు డైరెక్టరుయన రంగభావ్యునిసెట్టిగారు ఈ పురమున తమసోదరుని కొఱకు తీసికొనిన మందిరమును ఈ గంధాలయమున కొనగని యనంతరము 10-12-17 వ తేదీని గంధాలయములను ఉచితపతనాలయమును రాత్రిపాతకాలన ప్రారంభించితిమి. ఇప్పటికి 3 తెలుగువారాపత్రికలను 100 తెలుగు పుస్తకములను గలవు. 9వ. రంగభావ్యును సెట్టిగారు సి. వి. రంగం సెట్టిగారును 10-12-17 వ తేదీనుండి నారాయణవరము, పుత్తూరు, కార్యేటిగరము, మున్నగు పురములందు కరతలభిక్ష మూలముగను చెన్న పురి, చిత్తూరు, తిరుపతి, నెల్లూరు, నంద్యాల మున్నగు ప్రదేశములందు స్నేహితులు మున్నగువారి మూలమునను విరాళములను ఇతర సహాయమును బడసి 70 రూ॥ లను సంపాదించిరి.

21-1-18 వ తేదీని 6 గురు నేతపనివారితోను ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులతోను రాత్రిపాతకాలన ప్రారంభించితిమి. ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీకి 41 మంది పాతకులతోడను, 5 మంది యుపాధ్యాయులతోడను, 5 తరగతులతోడను పాతకాలయభివృద్ధి బొందెను. పతనమందిరమునకు దీసంబరు నెలలో 800 మందియు, జనవరి నెలలో 416 మందియు వచ్చి పుస్తకములను వారాపత్రికలను పఠయ్యగించిరి. దీసెంబరు మాసమున 98 పుస్తకములు సంఘసభ్యులకు బదులియ్యబడినవి. కాని జనవరి మాసమున 109 పుస్తకము లియ్యబడినవి. నారాయణవరము నేతపని విశేషముగ గలది. నేతపనివారు అనేకులు. సం॥ మునకు 40 వేల రూ॥లు వెలగల సారాయములు విక్రయింపబడుచున్నవి. మద్యపాన నిరసనము, విద్య, ఆరోగ్యవిధులు మున్నగు వానినిగూర్చి సులభాంధమున నుపన్యాసముల నిప్పించుటయు సభాకార్య భారమునందుగలదు. ఉపన్యాసముల నీయదలచుకొనినవారు తమ యుద్దేశమును సంఘకార్యదర్శులకు వ్రాసికొనవలెను.

నెల్లూరునుండి పురపాలకసంఘ ఉపాధ్యక్షు లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కీ. శే. రా॥ బి. ఆర్. లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు (నెల్లూరు పురమందిర నిర్మాతలు) 6 మాసముల క్రిందట పురపాలకసంఘమందిరమునుండర ఒక డౌబ్లెనా (జలయంత్రము) ను నిర్మించిరి. దీనిని అప్పటికలెక్కరు పొంటరుగారు బహిరంగపఱచిరి. ఈ డౌబ్లెనా పురపాలక సంఘమందిరమునకు ఒకగవడినవెనుక దానిచుట్టును ఇనుపకంచె కట్టించి కంచెలోపల డౌబ్లెనాచుట్టును క్రోనులను మొక్కలను పొందించి చిన్నతొటవేయుటకు పురపాలక సంఘము వారు 600 రూ॥ ల కధికమగు మొత్తమునిచ్చిరి. లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి సోదరుడగు నుండరరావు రెడ్డిగారు క్రోనులను పూల చెట్లలను దయచేయగా, ఒకచిన్నతొట వేయబడినది. తొటయందు జనులకూర్చుండుటకు బెంచీలుతేనిని తొటయందు

రాడింపదు. కాన చెన్న పురియందు వణిక్పేష్టులగు బచ్చి వెంకట సుబ్బయ్య సెట్టిగారు తమ సహ జాదార్యముతో 100 రూ॥ లను వ్యయముచేసి 4 బెంచీలనువేయించి కొంత దీర్చిరి. వీరికి పురపాలక సంఘమువారు కృతజ్ఞులు. ఇట్టి మహానలు యాదార్య భూషణములతో ఈతొట పురపాలక సంఘ మందిరమున కలంకారముగా నున్నది.

అనకాపల్లితాలూకా సంఘమువారి తరపున ఈ నెల 7 వ తేదీని అనకాపల్లి ప్రజలు బహిరంగ సభచేసి అందు ఇరిగేవక్ సెన్సు ఆఫ్ అమెండింగ్ బిల్లును తర్కించి చర్చించి అందలి విషయములు ప్రభావ్యులగుటను న్యాయమునకును వ్యతిరేకముగ నున్నచి తీర్మానించి తమతీర్మానమును చెన్న పురి కాసన సభా కార్యదర్శికి తంతిపాద్యమాలమున దెలిపి ఈ బిల్లుమాలమున కాంతచిత్తులగు ప్రజలయందు విశేషాంతోషన నిలుగుననియ, ఈ బిల్లును కాసనసభయందు ప్రస్తుతమున చర్చింపక నిలిపివేయ వలసినదనియు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించిరి.

కావలెను

ప్రావిషక్ స్టోగుకు కావలసిన చిల్లకసామానులు వగైరాలు కష్టయిచేయుటకు ఇతరగ్రామముల నుండి వస్తువులను నిర్ధారించి మొత్తముగా అమ్ము వర్తకులు కావలసి ఉన్నారు. వివరములు తెలియగోరువారు దయచేసి యా క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

నె క్రి టి రి,
అగ్యక్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్,
(1069) 109, నెడ్ల పేర్, తిరువళ్ళీకేడి, మదరాస్.

మదరాసు అందు సదరమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
నోటీసు. (1061)

1918-వ మూర్చి - కాలహస్తీ శివరాత్రిత్వము. ప్రస్తుతము రాక్షసిబాగు చాలకుండుటచే రైల్వే కంపెనీవారు ప్రత్యేకముగ ప్యాసంజరు బండ్లను గాని స్పెషలు బండ్లను గాని యాత్రీకుల కొరకు చేయబడ జాలవుగాన ఆ బ్రహ్మాత్మనమునకు పోన నిచ్చుగించువారు ముందుగనే జాగ్రత్త పడవలెను.

నోటీసు. (1064)

నారవలము. నారవలము.

81-1-18 తేదీని బెజవాడలో జోదాజి సీనాజి అనే మావస్త నాతోమల్ సేతుమల్ అనువారు విజయనగరం డెలివరీకి ఖ 800 పుట్టు నార (ఖ 1 కి రు 85-3-0 చొ॥ 200 పుట్టు న్ను ఖ 1 కి రు 85 చొ॥ నూరుపుట్టున్న) తేరముకు పుచ్చుకుని 4 దరు యేర్పాటు ప్రకారం నాతోమల్ సేతుమల్ అను వారు వెంటనే డెలివరీ పుచ్చుకొనవలసినవారై యుండిన్ని పుచ్చుకొనకపోయియుండుటచేత వైతేరము చెలామణిచేసిమాకు రాబలసిని వైకయిచ్చివేయ వలసినదని మావల్ల టెర్గ్రాము పుత్తరములు వస్తే చాలవ్వారా తరగరు పొందిన్ని నాతోమల్ సేక్ మల్ వారు అట్లుచేయక తప్పిపోయినమీదట సదరు నార విజయనగరములో 18-2-18 తేదీన బహిరంగమైన యేలములో అమ్మబడుననిన్ని ఆయేలములో వచ్చిన సొమ్ముపొను ఖర్చులుగూ మాకు కావలసినవస్త్రం వస్త్రరాసామ్మ సదరు నాతో మల్ సేక్ మల్ గాన్ వల్ల క్రమముగా రాబట్టుకోబడుననిన్ని మేము సదరు నాతో మల్ సేక్ మల్ గార్లకు ఉత్తరంద్వారా తెలియచేసి యున్నాము.

కాబట్టి యందు మూలముగా తెలియచేసేదయెడల సదరు నార మూడు వందలపుట్టు విజయనగరం బహులోని 18-2-18 తేదీన బహిరంగమైన యేలములో అమ్మబడును. కావలసిన నారు వచ్చి పొట నెట్టికొన వచ్చును.

పాటకొట్టివేయబడిన వెంటనే ఖ 1 కి రు 15 చొ॥ ధరావను బాఖాంచేయవలెను. పాటకొట్టివేయబడిన మరునాడు కొడుక వైకము నిచ్చి వెంటనే నార తూముకొనవలెను.
9-2-18 జోదాజి సీనాజి.

అమృతాంజనము దీపోవారి దివ్యోషధములు.

చంద్రమృతము ముద్దానము	0.2
చీరరసాయనము మాత్రము అష్టమము	1.4
చంద్రమృతము ముద్దానము	0.3
వజ్రగుణము ధాతువు	1.0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా	1.2
మూలకంబు తైలము దబ్బి	0.12
తేజమందు తేజకాటుకు సీసా	0.3
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు	0.4
కలరామృతము వాంతిభేదము	0.6
గజ్జీ తైలము గజ్జీచీరలకు దబ్బి	0.4
బామనర్యము సీసా	0.6
శేలకు మందు సీసా	0.4
కామర తైలము కామర, తిటకు	0.3
వజ్రకు తైలము దబ్బి	0.4
సురమిద్రావకము సీసా	1.0
కఫహరి శీతగజ్జీలకు దబ్బు	1.4
కఫహరిమాంసం బుసములకు దబ్బి	0.3
వాయువుపోటుకు మందు	1.0

శ్రీకృష్ణగుణము. శ్రీకృష్ణగుణము. శ్రీకృష్ణగుణము.

మోహినితైలము మెండుకల పెరుగుటకు	0.12
లోమహరి మెండుకల పెరుగుటకు	0.8
శుభ్రమునకు మందు సీసా	1.3
కస్తూరిమాత్రము వెద్దని, మంచిది	50-3 0.10
కుభిణి మాత్రము	1.0
కుభిణి తైలము పుండ్లకు	1.0
విరేచనము కుమారము దబ్బి	0.3
గ్రహణి మాత్రము దబ్బి	0.3
కోశేదన మాత్రము తలనొప్పిలకు	0.12
కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా	0.3
శిశుకు ద్రావకము సీసా	1.0
కుమారు మాత్రము, కుమారు వ్యాధులకు	1.0
మందుకు నూనె సీసా	0.6
సుందరితైలము, ముఖకాంతికి	0.3
పగుళ్లకు తైలము శిశుపగుళ్లకు	0.3
కర్ణకూలహరి చెదపోటుకు	0.6
జ్వాలి మాత్రము మలబద్ధమునకు	0.3
బంతుపాతహరి ఎమిడికలకు	0.3

అమృతాంజనము దీపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

కారదాంబ

ఇది శ్రీ ధర్మబాధిని యుక్త నాటకము.

సంఘము రాచారి సంస్కరణమునకు మార్గమునుబట్టి వదిలినది. అందరును జదివి తీరవలయును. నెల 4 అణము. పోస్టేజి నేరు.

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

రంగుల చిత్రవటు

ప్రతి 1-3 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. డి. భర్తూలు ప్రత్యేకము.

మీనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, పోస్టాఫీసు 212, మదరాసు.

వాదాపేటితులకు వరము: బనోడి నహితమైన డా॥ సి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిలా

అతడుభ్రష్ట రక్తమువలన జనించు వ్యాధులకు కీరీడుకంటే మును. దురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను, పండ్లను, ప్రాచీనోషధులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన ౪ కుక్కుభ కారిణి (20)

కనావధిసారసవరిలా / వివిధ మిచ్చుల నిర్మూలము, సహజమైనను చుట్టూరవైనను అన్ని విధములైన వోషధులను పోగొట్టును. కీరీడుకంటే పొడవైనవోషధులను, మలబద్ధమును కార్యవంతమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. కీరీడుకంటే గలగలమును, 16 రోజులవరకు మందులకు 4 ట్రాన్సుల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రతిబింబము: - డి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

నీకబాపిని ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటే అమృతము విరచితము.

నెల 0-1-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రవర్షకాలవిద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంచి రావలింగార్థి గారిచే

ప్రచురించినది. నెల 0-1-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

1000-

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

మీరు బహిష్కరణగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాలోగారితో తయారుచేయబడిన లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను నేనించండి. దీని నేనించిన యెడల ధాతువుప్రీ, రక్తపుప్రీ, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

మొదలయినవి. కలుగును. స్వచ్ఛమైనము, ధాతువు మాత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమాత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన అనేకులు రంగోస్, పిసాంగ్, సిలోస్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు అర్హజ్ఞాస్తాంపును సంపాదించి బహుమాన పుత్రికల కాపీ పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి వై కనుపరచియుండు బహుమానము యిచ్చు బడును. అట్లు నిరాకరించినవో లోభములముగా పొందవచ్చును. పార్కులును కొను నప్పుడు "డి. మన్నాలా" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పుత్రిక పార్కులలో పంపబడును. ఏతెంటులు కావలసియున్నది. 15 పులులు తేల్చీ నెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, థిల్లీవైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బాడిపో, బెంగళూరు సిటీ.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయాషధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికృష్ణ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1/4 పౌను సీసా రూ 0-12-0.

చంద్రవభగుటి

మూత్రవ్యాధులందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-3 రూ 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/4 పౌను సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు శాంతియుభావముతో జరుపవలయును.

జాందూ ఫార్మస్యూటికల్

వయ్య

అయుర్వేద యాషధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును శుభ్రపేసి బలమును కలిగించి శాశ్వతములును సోమంసను. 219

ఆరోగ్యమును కలుగజేసి అయుర్వ్యధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకాభిజ్ఞము అను పుస్తకమునకు

ప్రాసిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,

అతంకనిగ్రహ ట్రావ. ధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

పాశ్యపు వేంకటాచల 594

వండితులవారి సిద్ధాషధములు.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల నిష్పదైనను మరీకింపుడు.

ప్రతి వర్షమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించ బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కక; బర్మా, సిలోన్, మలియనేట్, గోవా, ఫీజి, విలెండ్, ఈస్ట్రాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధాషధమును, ఈ పయోగించు చున్నారు.

మహాభాగము "2 కేముక లోకామయహర" కస్తూరి మాత్రల సీసా మియింటు సున్న మెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అశీర్దము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అసారోగ్యము, చెడ్డనీటిమండి గలుగు వివారము, చిన్న చిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాషధుల సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో సేవకవిధము లగునట్టియు సుతరంగాగ రమలగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యాషధములను తయారు చేయుచుండుదు.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసా యందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మూత్రలన్ని సీసా 3 అణాలు మాత్రమే.

6 సీసాల నోకసారి తప్పించి 10

టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-0-0

12. సీసాలాకసారి కొనిన 2-12-0

25. సీసాలాకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మానవ్య అయుర్వే

దీని సిద్ధాషధములు దొరకును.

లొనరును: - శ్రీ సీలారాఘవ వైద్యశాల, మున్నూరు.